

Espeleologia Sic

n.° 31

settembre '90

n.º 31
setembre '90

Butlletí d'Informació de
Secció d'Investigacions
Espeleològiques del
Centre Excursionista
ÀLIGA

c/. Viladomat, 152
08015 BARCELONA
Tel. (93) 254 40 56

REDACCIÓ: J.I. Alemany
P. Cantons
A. Ferro
R. González
J.M. Latorre
R. Munté
J.M. Sicília
M. Vizúete

FOTO PORTADA:
TANTANAVE
(Monte Perdido, Osca)
Foto J.M. Sicília

Dep. Legal: B-12.261/1970
Composició: S.I.E.
Imprès per: Impre-Ràpid
c/. Urgell, 286
08036 Barcelona

La Redacció no s'identifica,
necessàriament, amb el
contingut dels articles signats,
els quals són responsabilitat
dels autors.

EDITORIAL

MIRANT L'HORITZO

Sempre però ara més que mai, cal esforçar-nos per obtenir una visió el més clara possible del nostre futur més proper.

Ara que caminem tots cap a la data esportiva que marcarà un punt apart, i al voltant de la que sembla tot girar. Cal reflexionar i replantejar l'enfoc que tan útil ens ha estat per mantenir vives les nostres entitats. L'excursionisme ha estat durant molt temps l'element aglutinador d'una manera d'ésser i viure, però això continua vigent?

Cada dia resulta més difícil poguer trobar persones, per que s'enmarquin dins dels càrrecs directius dels nostres centres, entitats, o federacions.

Potser, cal pensar en un president gerent, una persona qualificada que amalgami tota una serie d'activitats i doni sortida a una demanda de serveis, cada dia més real i precisa.

Som conscients que la demanda d'activitat ve determinada per la sol.licitud d'un servei per part de l'usuari a canvi d'una gratificació.

Pot ésser doncs que l'excursionisme que fins ara hem conegut, normalment carregat de més bona voluntat que eficàcia, que suplica la manca de mitjans i pressupost amb l'esforç de la gent, estigui en procés de desaparició acabant sent una anècdota més a explicar a la nostra història.

Per no acabar així requerim de tots, el recolçament necessari per tal que d'altres entitats privades que s'autodenominen d'aventura, no ens ocupin l'espai que durant anys i tan merescudament hem ocupat dins les activitats desenvolupades a la muntanya.

Per aixó requerim la creació d'una clara legislació per regular aquest tipus d'activitats, controlant entre d'altres aspectes: l'aglomeració, seguretat, atencions, etc... Fet que ens adreça cap a una inevitable professionalització i entrega, per tal d'oferir el millor i més eficient servei, dins del marc cada dia més competitiu del nostre entorn.

Pioners d'aixó ja han estat grups com l'E.C.A.M. i no trigaràn a seguir-los d'altres.

El futur s'apropa i cal encarar-lo a la velocitat que marquen els temps, sino volem acabar com un vell record o una peça de museu.

LAS BATICAMBRAS. Molinos-Terol 1340 m de Pintures Rupestres

Jordi Lloret

RESUM

La Cova de "Las Baticambras" s'obre en calcàries del Cretaci Superior al terme de Molinos (Terol). Coneguda d'antic, la topografia feta a l'"Operació Turolensis" el 1961 donava menys de 500 m.

Es presenta un nou plànol, aixecat el 1989 per SIE-ERE, amb 1.340 m de recorregut real. Notes generals sobre la història, situació, descripció, arqueologia, bibliografia, etc.

INTRODUCCIO

A principis dels seixanta, un col·lectiu d'espeleòlegs barcelonins, pertanyents a diferents entitats, realitzaren un seguit de campanyes a la província de Terol, sota la direcció d'en Josep SUBILS, denominades globalment "Operació Turolensis" (6) (7).

Algunes de les cavitats explorades es varen situar a la capçalera dels majors recorreguts subterrànis provincials del moment. Avui, més de vint anys després, encara donen sorpreses per mantenir-se capdavanteres, com:

Cova de la Ubriga (El Vallecillo)

500 m topografiats el 1962 i més de 400 addicionals explorats l'any següent darrera d'un sífó. El 1982, membres de l'ERE i SIE tornem a capbusar-nos i totalitzem 1867 m (4); entre aquest any i el 83, l'ERE assoleix els 3 Km (2).

Cova de las Graderas (Molinos)

Descoberta, explorada i topografiada el 1961: 245 m. Urbanitzada i oberta al turisme poc després. El 1986, ERE i SIE (8) fem un nou plànol, comptabilitzant els recorreguts reals de totes les ramificacions. Amb això, sense aportar cap nova

galeria, s'arriba als 620 m de recorregut. (5)

Las Baticambras

Coneguda pels veïns de Molinos des de temps immemorial, no varen deixar ni un sol pam sense recórrer: Fins i tot, dalt de les grimpades més arriscades, al fons d'estretes gatoneres i als llocs més inimaginables, parets i sostre estan farcits de pintades, signatures i tota mena de "pintures rupestres del XX d.C." Fetes amb el carbó de llurs modestes teies abarquen més d'un segle d'exploracions, que mostren el tradicional interès d'aquesta gent per les nombroses coves del seu municipi.

La topografia del 1961 dóna un recorregut "proper al mig quilòmetre" (6). El 1989, SIE i ERE aixequem una de nova (8). Una minuciosa tasca de recerca de branques, diverticles i galerietes a diferents nivells, i com en el cas anterior, la comptabilització dels recorreguts reals en comptes dels projectats sobre l'horitzontal, ens ha permès assolir els 1340 m.

Notes sobre la topografia

Aquesta xifra, que converteix a "Las Baticambras" en el 2on. recorregut subterrani de Terol, encara pot ésser fàcilment superada, amb la possible descoberta de noves ramificacions que a nosaltres se'ns hagin despistat.

D'altra banda, és una cavitat on s'acumulen diversos fenòmens -laberitns, sales, resalts, etc.- que fan el concepte topogràfic "poligonal" quelcom massa subjectiu. Nosaltres hem rebutjat afegir a la xifra abans esmentada moltes mides addicionals: triangulacions i radiacions a les sales, tancaments trams de connexió poligonal-inici galeria accessòria, itineraris alternatius entre bolcs, etc.

De fet, la nostra llibreta conté prop de 280 punts topogràfics que han comportat unes 360 medicions (sense afegir les complementàries d'amplades), de les que només 203 s'han sumat per establir els 1340 m. Això implica que, amb criteris espeleotopogràfics més generosos, el recorregut

sobre el mateix plànol podria ésser molt superior. Pel contrari i tal com ja ho demostra la valoració feta pels primers topògrafs al 1961, altres mètodes de càlcul donarien xifres inferiors.

Poligonal més curta boca-sifó: 198 m.

Distància horitzontal entre els punts més allunyants en sentit E-W: 180 m.

Màxima perpendicular N-S: 60 m.

LOCALITZACIO

Terme de Molinos (Terol). Cal sortir del poble per la pista que porta a la cova turística de "Las Graderas" ("El Palacio de Cristal"), sempre en bon estat i senyalitzada. Va seguint el "Barranco de las Graderas" cap al sud fins la confluència amb el seu tributari per la dreta (est) "Vaguada de las Graderas". En aquest punt deixem la pista (que segueix pujant cap a la cova urbanitzada, creuem el llit del "Barranco" (normalment sec) i el remuntem uns 300 m per un camí ample, que segueix l'esquerra hidrogràfica en direcció oest.

S'arriba a una casa on cal deixar el cotxe. Es continua a peu, torrent amunt, per un corriol evident. En poc menys de 200 m veurem fàcilment, a la vessant dreta i a uns 10 m sobre el talweg, les boques de la cavitat. A 1000 m d'alçada s.n.m.

Per anar a Molinos des de Barcelona, recomanem el següent itinerari: CN II o A-2 (peatge) fins Bujaraloz (233 Km), CC 221 a Casp (33 Km), CC 231 a Alcañiz (29Km), CN 211 Alcorisa (32 Km) i 13 Km més per una carretereta local que discorre al costat de l'embassament de Gallipuéen i travessar el poblet de Berge. Total 340 Km. Aproximadament 4 hores en cotxe o 60 a peu (sense tenir en compte descansos, dinars, bivacs, etc.).

Geològicament, aquesta regió es troba a la vessant NE de la Cadena Ibèrica, essent el límit amb la Depressió de l'Ebre. A nivell estructural, forma part d'un conjunt de cabalgaments i plecs

que fan d'enllaç entre les cadenes Ibèrica i Catalànides (1).

La cova s'obre en calcàries del Cretaci Superior; possiblement del Turonià-Cenomanià, fracturades i molt fisurades.

DESCRIPCIO

Es una xarxa tridimensional de sales caòtiques i conductes laberíntics, de complexa topografia i difícil descripció però molt fàcil d'exploració.

Té quatre boques juntes. Tres tancades amb reixes per l'Ajuntament i la més occidental oberta: Una curta gatонера. Malgrat aquesta possibilitat de visita lliure, aconsellem sol·licitar permís per entrar al batlle de Molinos, l'amabilíssim Sr. D. Orencio ANDRES.

Les boques es troben ben bé a l'extrem més occidental de la cova i l'itinerari directe per arribar al cantó oriental (sifó) es bastant evident. Per tractar de descriure'l breument, denominarem amb lletres consecutives els principals indrets i sales que s'hi troben d'oest a est:

Sala A Just al S de les boques. Dimensions màximes: 15x8 m. Permet accedir a un conjunt de conductes laterals al W i S, i per l'est al reticul que la uneix amb la **Sala B**.

Aquest reticul es assolit ràpidament prenent el primer corredor que talla perpendicularment les 4 galeries d'accés des de l'exterior. Passa al llarg de les sales **A** i **B** i porta cap a la **C**.

Sala B: 20x7 m. Com la **A**, no forma part del camí boca-sifó. Petit diverticul al S i cinc accessos direrents.

Sala C: 10x10 m. Diverticles al N i S. A l'oest comunica per dues galeries amb el reticul que ve de la boca i per dos més amb la **sala B**. Es el començament del curt rosari de salons i sales que caracteritzen la cavitat, amb caos de bolcs, formacions parietals massives i estalagmites.

Sala D: 25x13 m. Formament descendent cap el sud, fins un punt on s'aprecien antigües traces d'inundació a 3 m d'alçada sobre el terra. Ramificacions al N, blocs i concrecions.

Sala E: La més gran 55x20 m, dividits en tres trams. Important acumulació de materials clàstics, groses colades i grans estalagmites aïllades. Al nord es desenrotlla una xarxa paral·lela de galeries amb ramificacions i gatones, amb la qual es comunica per cinc resalts diferents.

Galeria F: Trenca l'avenç W-E per girar cap el NE. 50 m de llarg entre els seus extrems SW i NE. Bell pòrtic d'accés, amb columnes, i llaminador molt concrecionat al SW.

Galeria G: Paral·lela a la **F** i també amb 50 m. Petites branques ascendents per les parets W; la més meridional puja fins assolir la capçalera d'un pou que torna al sector final de la **sala E**. Entre els blocs del pis es pot baixar i accedir a una curta gatонера que retrocedeix cap la confluència **E-F**.

Gairebé la seva part central i vers l'est, un corredor ens duu a la capçalera dels pous que baixen fins les galeries **H** i **I**. Però, per visitar aquest sectors sense corda, és més fàcil un altre camí:

Tornant a la **Galeria E**, el seu extrem més nororiental dóna a un pou inclinat, de descens senzill, que porta al centre del **Corredor H** (19 m de llarg, en sentit N-S). El travessem perpendicularment i, un pas darrera d'una colada, ens situa al:

Corredor I: 38 m en direcció N-S per uns 8 d'ample. A l'est, una ramificació de 15x7 m porta a l'extrem més oriental de la cova. Baixant cap al sud, per una rampa de fort desnivell, s'hi troba el sifó terminal. Corda d'assegurança per no relliscar i banyar-se: no gens menyspreable.

Notes morfo i espeleogenètiques:

Centenaris de metres de conductes que segueixen orientacions heterogènies, influenciades tant per sistemes de diàclasi comuns com per factors més aleatoris. Amb formes d'excavació freàtiques.

D'altra banda, galeries més evolucionades, amb les formes d'erosió totalment o parcial enmascarades per sediments, enfonsaments o concrecions. Grans sales on s'acumulen blocs heteromètrics i morfologies reconstructives.

La cavitat discorre semi-paral·lelament a la llera del torrent de "Las Baticambras". Una part per sobre i l'altra per sota. Diversos indrets, clarament fòssils, mostren ensems nivells d'inundació, sinó actuals si relativament recents. El sífó terminal sembla un clar exemple d'accés al nivell piezomètric local.

Aquestes i altres observacions morfològiques i topogràfiques, mostren l'origen freàtic de la cova.

Sincrònicament al progressiu descens del nivell de base, es varen produir les caigudes de sostre i parets separadors dels conjunts de conductes de major densitat, formant-se les sales i grans corredors.

A continuació, la tònica general de l'evolució geomorfològica va ésser el reompliment estalagmític, amb episodis intermigs de fluctuació del nivell freàtic, que ascendiria i es mantindria estable el temps suficient com per deixar visibles mostres d'inundació i a trams anteriorment fòssils.

Actualment, l'acció freàtica deu continuar per sota de la cova, actuant el sífó com a sobreixidor ocasional en moments de sobresaturació de l'aquifer profund.

Apunts espeleo-arqueològics

Diferents estudis fets a la regió, mostren el seu interès espeleo- arqueològic. A la cova de "Las Graderas", a menys d'1 Km en línia recta, restes

humans, fragments ceràmics i d'indústria lítica, documenten la seva ocupació funerària Neoeolítica.

Les primeres referències de l'importància prehistòrica de "Las Baticambras" i, fins i tot, d'una hipotètica pintura rupestre mai més retobada, es remonten a principis de segle. De fet, no tenim notícies de cap investigació seriosa en aquesta cavitat. Tant sols, durant l'Operació Turolensis (3) (6) es van fer algunes prospeccions en aquest sentit: Sembla ésser que la Sala C, on es van recollir nombrosos fragments ceràmics, va servir d'habitable a l'home prehistòric; mentre que la Sala A, de pitjor habitabilitat i on es varen excavar dues sepultures humanes amb ceràmiques ben conservades, es dedicà a llocs d'enterrament.

BIBLIOGRAFIA

- (1) AZANZA, B. et al., sense data (aprox. 1986)- Estudio geológico y paleontológico de la cueva de las Graderas (Molinos, Teruel) Inèdit (Zaragoza).
- (2) BOSCH i SERRA, M.; CERVELLO i TORRELLA, J.M., 1985 La cova de la Ubriga "Espeleòleg" (Barcelona), 36:9-13.
- (3) FERRAN D'ESPLUGA, 1966 "¿Pinturas rupestres en la cueva de las Baticambras?".
Diari de Manresa (Manresa, Barcelona), 06/IV: 1pp.
- (4) LLORET i PRIETO; UBACH i TARRES M. 1983 La cueva de la Ubriga (El Vallecillo, Teruel) Avenç al seu estudi. "Espeleòleg" (Barcelona), 34-35: 213-221
- (5) id. 1988-La cova de Las Graderas (Molinos, Teruel). "Muntanya" (Barcelona), 757:711-115
- (6) SUBILS VALLS, J., 1964 Operació Turolensis. Memoria de una campaña espeleológica. "Teruel", (Terol), 30:186-221
- (7) UBACH i TARRES, M. 1985 Operació Turolensis IV (1966). "Espeleòleg" (Barcelona), 36: 14-18 (8) L'autor (SIE) i Montserrat Ubach (ERE del CEC).

« LAS BATICAMBRAS »

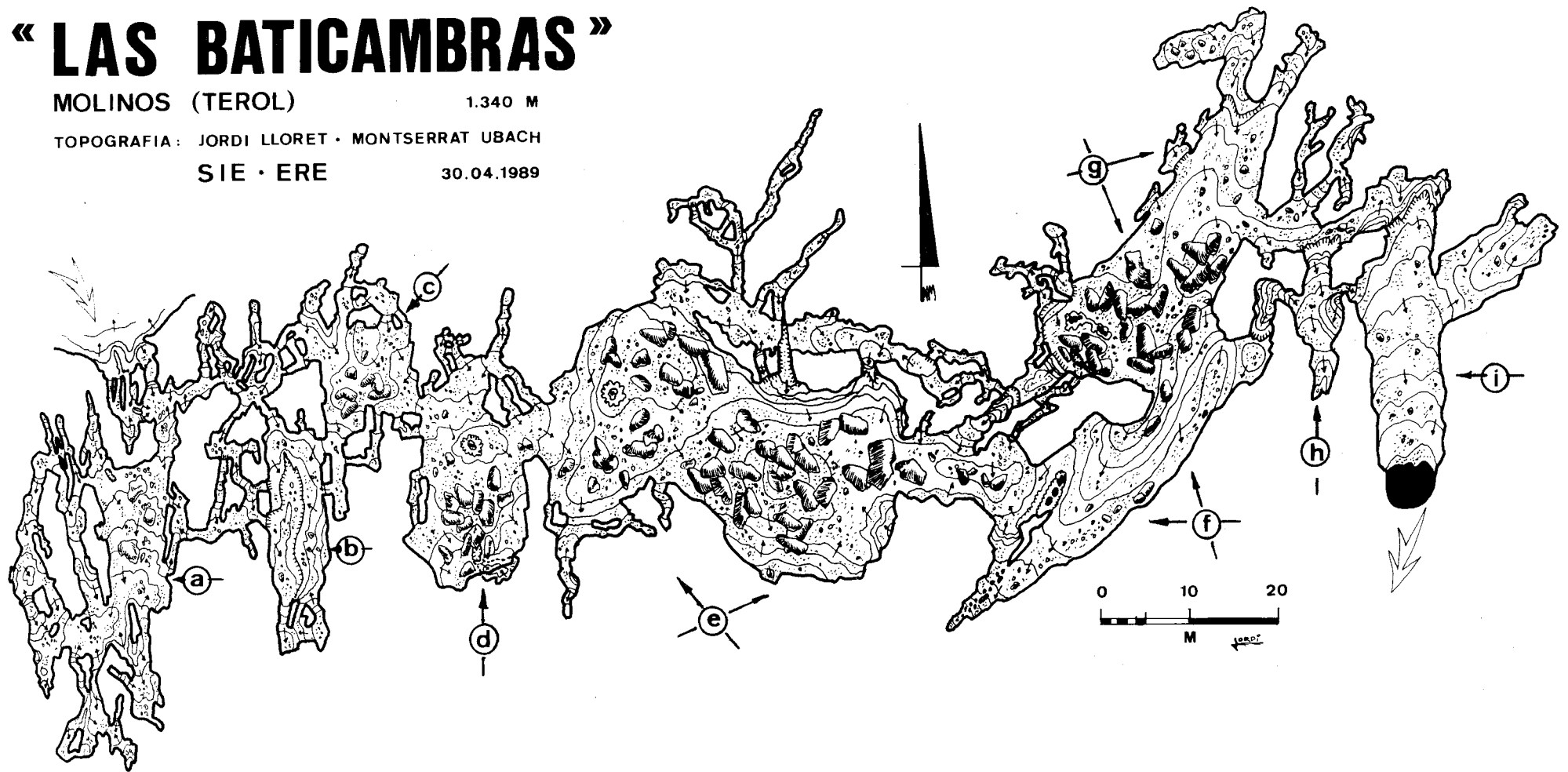
MOLINOS (TEROL)

1.340 M

TOPOGRAFIA: JORDI LLORET · MONTSERRAT UBACH

SIE · ERE

30.04.1989

JORDI

LA FOTOGRAFIA SUBTERRANIA

Nikon L35 AW/AF

Juan Carles Juderías

INTRODUCCIO

En aquest article es preten donar a conèixer la nova cambra submergible de la casa Nikon, totalment automàtica. Per les seves característiques ofereix molts avantatges per la pràctica espeleològica i especialment en les circumstàncies en les quals ens trobem a les cavitats amb aportacions hídriques considerables o amb una elevada quantitat d'argila i humitat.

DESCRIPCIO

La cambra Nikon es fabricada en dos models, la L35 AW/AF i la L35 AW/AD, aquesta última a més d'oferir totes les característiques de la L35 AW/AF té un dispositiu de registre automàtic de dades. També la pantalla de LCD del model L35 AW/AD

es pot utilitzar com a rellotje.

De la cambra L 35AW/AF, destaquem com característiques essencials l'estanqueïtat, la submergibilitat i la total automatització, que donen unes possibilitats excel·lents dins del camp de la fotografia subterrània.

La impermeabilitat del model L35 AW/AF, s'obté mitjançant unes juntes de silicona que bordegen tota la tapa posterior de la cambra. Cal tenir molta cura per mantenir la junta exenta de qualsevol partícula de pols o argila, és per això que abans d'obrir la tapa posterior recomanem rentar-la amb abundant aigua. Si això no fos suficient, aconsellem utilitzar un raspall de fibra animal amb el qual aconseguirem arribar a qualsevol racó de la

cambrà, deixant-la perfectament neta. També hi ha unes juntes de goma en la tapa del compartiment de les piles i en els altres comandaments exteriors. La seva forma compacta i la fàcil utilització són altres de les avantatges a remarcar del model Nikon L 35 AW/AF. El reduït espai que ocupa i el pes lleuger, la fan ideal per a realitzar fotografies d'acció i reportatges en qualsevol exploració de punta.

L'objectiu muntat sobre la Nikon de 1:28 obté una gran lluminositat i el seu angle focal de 35 mm amb quatre elements, tres grups i un vidre hermètic, permet obtenir una excel·lent nitidesa i una bona profunditat de camp.

El flash submergible incorporat a la càmbra Nikon L35 AW/AF és accionat per una palanca independent de la resta de la càmbra. Té un llum indicador de càrrega junt al visor d'enfoc, també submergible. La potència és curta, la qual cosa pot representar un inconvenient a l'hora d'efectuar fotografies d'espais de grans dimensions tot i que es pot solventar amb el mod pose ("B"), o amb la col·laboració d'un flash auxiliar amb fotocel·lula.

La pel·lícula utilitzada per la càmbra Nikon és de 35 mm. amb codificador DXZ de 50 ISO a 1600 ISO. Ajusta automàticament a 100 ISO totes les pel·lícules no codificades com DX.

Una altra característica incorporada que destaquem per la seva utilitat és la possibilitat d'obtar per un enfoc manual o automàtic, al qual podem accedir mitjançant un comandament, situada la part superior de la càmbra, senyalitzat per una escala de valors on un dial ens permet seleccionar l'enfoc adequat. Al marge dret hi ha una palanca que permet accionar el disparador automàtic.

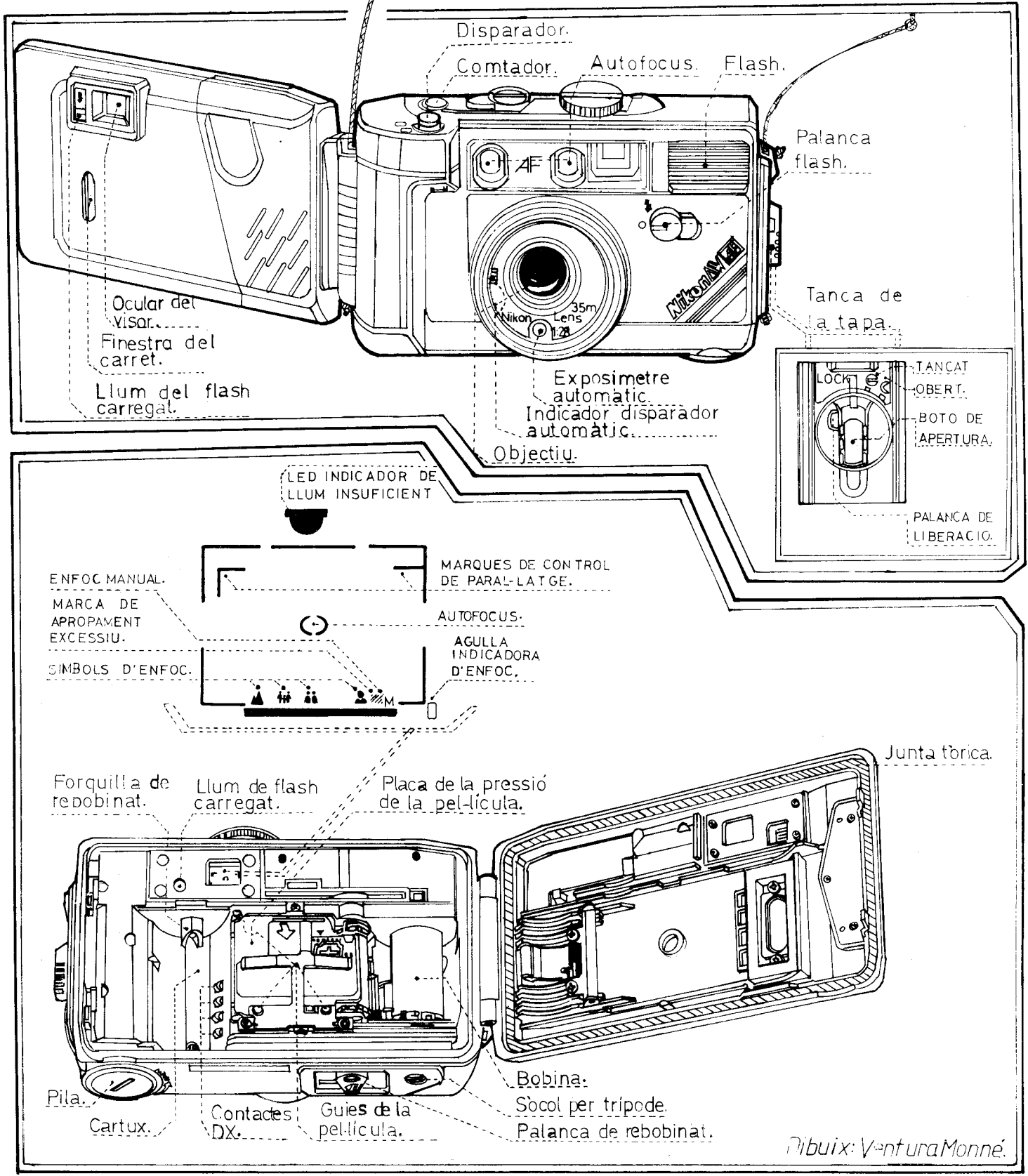
CONCLUSIO

Després de molts experiments i d'haver probat durant un cert temps el model L35 AW/AF, en cavitats de tot tipus, i també en el descens de barrancs, on ens ha prestat un servei excel·lent, realitzant fotografies sorprenents passant sifons, passos estrets, meandres actius, etc. Podem confirmar que és una càmbra que s'adapta perfectament al medi on ens desenvolupem i en qualsevol circumstància o situació, tant pel poc pes com pel reduït tamany i fàcil utilització.

CACTERISTIQUES model Nikon L35 AW/AF

Tipus de cambra:	Cambra de 35 mm. submergible (fins a una profunditat de 3m) amb funcions automàtiques d'enfoc, exposició, bloqueig d'obturador, càrrega, ajust de sensibilitat, avançament rebobinat i detenció, de la pel·lícula.
Format d'imatge:	24 mm x 36 mm
Objectiu:	Nikon de 35 mm; F/2.8 quatre elements en tres grups i un vidre.
Enfoc:	Sistema d'enfoc automàtic d'infrarroig actiu (0,7 m-infinit) i enfoc manual de 0.7; 1.1; 1.6; 3.5 m (per a fotografia subacuàtica o en situacions on no és possible utilitzar el sistema d'enfoc automàtic).
Obturador:	Obturador programat electrònicament. Compleix així mateix, les funcions del diafragma.
Càlcul de l'exposició:	Control d'exposició automàtic programat amb cel·lules CDS des de 6 EV (F/2.8 a 1/8 de seg)- 17 (F/17.5 a 1/430 seg) amb pel·lícula de 100 ISO.
Disparador automàtic:	S'activa col·locant la palanca de Encés/Apagat. Duració de la senyal lluminosa indicadora: 10 segons
Flash incorporat:	Nº guia; 10 (per 100 ISO en metres); 16 (per a 25 ISO en peus); temps de càrrega aprox. 6 seg. i unes 200 llampades amb piles noves equivalents a 5 rotllos de 36 exposicions.
Abast flash automàtic:	50 ISO 0.7-2.5 m 100 ISO 0.7-3.6 m 200 ISO 0.7-4.0 m
Alimentació:	Dues piles alcalines de magnesi tip AA (no utilitzar piles de NiCd).
Pes:	485 grs (sense piles).
Dimensions:	134 x 81 x 48 m/m

Nikon L35AW AF

Dibuix: Ventura Monné.

REVISIO D'UNES CAVITATS DEL FONDO DE VALLBONA (Garraf)

Josep M. Miñarro

INTRODUCCIO

El massís de Garraf, gairebé inexpugnable fa tan sols 20 anys, s'ha convertit en un relleu creuat per multitud de vials, que faciliten l'acostament a gairebé tots els punts. Actualment, els espeleòlegs no tenen massa dificultats per fer l'aproximació a les cavitats, algunes d'elles situades pràcticament a peu de cotxe. Hi ha però algú sector, situat fora de tota ruta automobilística, en que cal caminar més de l'habitual per explorar algú que altre avenc i on a més de la manca de camins s'afegeix el creixement desmesurat de la vegetació (especialment esbarzers i altres "males herbes"), no sé si per efectes post-incendis o per les "aromes biològiques" del sempre proper abocador d'escombraries, comportant tot això un trànsit difícil, que fa poc visitades algunes cavitats anys enrera prou habituals. Es el cas del Fondo de Vallbona, una de les poques valls del massís que encara resten pràcticament virginals en gairebé tot el seu recorregut.

HISTORIA

Durant l'any 1985, diferents membres de la S.I.E. dedicàrem algunes jornades a relocalitzar i revisar algunes cavitats ja conegudes del Fondo de Vallbona, així fou possible retopografiar les tres cavitats que formen aquest petit article. D'altres no fou possible la seva localització, però donaren lloc al descobriment i exploració d'una de nova, l'Avenc dels Tres Tombs (2)

Els avencs Ramon Valls, Bessons i Vell eren coneguts per Gilberto, que fou masover de la Pleta fins a mitjans del 1964. A les primeries de l'estiu del 1958 (3) aquest home acompanyà a membres de la S.E.S.-Puigmal fins a la boca del que seria l'Avenc Ramon Valls i que exploraren totalment el dia 17 d'agost d'aquell mateix any (no el 1960 com es diu al catàleg de Garraf) (1). Els altres avencs propers foren explorats també per aquest grup en la mateixa època. Com anècdota d'aquestes exploracions es va sentir dir que en Gilberto demanà a la gent de la S.E.S. que l'avenc més profund dels que els hi havia ensenyat el

dediquessin als seus dos fills, que eren bessons. Però la gent del Puigmal li van posar el nom d'un company del club que havia mort feia poc i els bessons es quedaren amb el segon en importància; això no agradà al masover, i diu la llegenda que mai els va arribar a dir d'altres avencs que coneixia...

De les tres cavitats que aquí tractarem, al catàleg de Garraf (1) es publicaren les topografies originals, realitzades pels seus primers exploradors; però anteriorment s'havia publicat una de posterior de l'Avenc dels Bessons, acompanyada d'una fitxa (4). Aquesta última té una curiosa particularitat, la topografia li dona una fondària de 38 m, a la fitxa consta que és de 43 m. i unes línies més avall s'indica la temperatura a 50 m. de profunditat.

SITUACIO I LOCALITZACIO

Totes elles es troben agrupades en un mateix sector del Fondo de Vallbona, concretament en la seva part alta i prop de la confluència de les dues torrenteres que baixen del sector sud-oriental del Pla de Campgràs. Es troben entre els 270 i els 310 m. d'alçada sobre el nivell del mar.

L'aproximació es pot fer des de diferents punts; en teoria, els dos més propers serien des del Pla de Campgràs, baixant per alguna de les torrenteres esmentades o per la carena entre ambdues; també es pot anar des de l'Avenc E.Sabaté, vorejant el màxim possible els dos barrancs que hi ha entre mig. Cap dels dos és massa recomanable (ho dic per experiència), fins i tot coneixent el terreny, car no hi ha absolutament cap camí i l'esspesa màquia dificulta molt l'avanç.

Així doncs, l'accés més factible, encara que sigui el més llarg, és anar des de gairebé el Peu de les Costes. Un cop s'entra a la urbanització Rat Penat es troba una placeta on s'inicia la carretera que puja a La Pleta, cal prendre el carrer que hi ha més a la dreta segons s'entra a la plaça i seguir-lo fins al final, arribant pràcticament al llit del Fondo de Vallbona. En aquest sector final es presenta ample i pedregós i només cal anar remuntant-lo pel

bell mig. En alguns trams es troba un petit corriol molt perdut que corre a pocs metres sobre el fondo principal. Més endavant es troba la confluència d'una riera que baixa des de la Cucona la Sibina i passada aquesta s'ha de cercar un antic camí, molt deteriorat, que remunta pel vessant esquerre (a la dreta pujant) uns 20 m sobre el fondo principal, que en aquest sector presenta algunes parets al mig del seu recorregut. Aquest camí mena de nou al llit de la riera, prop de la confluència d'una altra riera que recull tots els tributaris de la zona del Bassot de l'Arbre. A partir d'aquí s'ha de seguir poc més d'un centenar de metres pel torrent principal, molt més estret i totalment embrossat, fins assolir la confluència de les dues torrenteres esmentades que baixen del Campgràs. Des del punt d'unió d'ambdues només cal remuntar uns 10 m en línia recta i es troba la boca de l'Avenc Vell i un xic més a la dreta la de l'Avenc dels Bessons (entre les dues encara hi ha l'Avenc del Mig, de 6 m). Des d'aquests avencs i sense baixar a la riera s'ha de començar a remuntar la torrentera més occidental (pujant a mà esquerra) (podeu trobar una petita boca, és l'Avenc del Pop, de 3 m) durant uns 100m en línia recta, fins veure una petita paret al mig del torrent, després d'aquesta cal baixar fins ell i pujar uns 15 m pel vessant oposat fins a trobar l'Avenc Ramon Valls. Un corriol ascendent i diferents marques de pintura en aquest darrer tram, faciliten la localització. Tot aquest itinerari es pot fer fàcilment en poc més d'una hora.

DESCRIPCIO DE LES CAVITATS AVENC DELS BESSONS

Boca en forma de finestra allargada i estreta (0,7x0,3) que incideix lateralment sobre un P-8. A la seva base, un nou pas estret ens fa penetrar en un nou pou (P-23) de característiques similars al d'entrada, escalonat per dos petits replans i que al seu tram final guanya volum gràcies a la

coalescència lateral amb una petita concavitat vertical de volta cega. En el fons d'aquest segon pou s'obren dues noves verticals, un P-3,5 sense possible continuïtat i un P -8,3 , d'accés molt estret, on s'assoleix el punt de màxima profunditat de l'avenc, gairebé als 40 m. de la boca.

AVENC VELL

Constituit per un únic pou d'uns 2 m de diàmetre i 20 m de profunditat. En el tram final s'eixampla una mica fins a la seva base, on una curta rampa de pedres porta fins al punt de màxima fondària, a poc més de 21 m de l'exterior.

AVENC RAMON VALLS

Per una boca de dimensions reduïdes es penetra en un P-74, que s'inicia per un conducte exigü fins a 8 m, punt on guanya amplària progressivament gràcies a una concavitat lateral unida totalment al pou principal. A la cota -28 m existeix un petit relleix en rampa ascendent, ocupat per clastes mal cimentats i que comunica a una petita xemeneia impracticable. A la base del pou, punt de màxima profunditat, encara es pot apreciar l'antic engolidor pe ron s'escolaven les aigües.

.....

Com la majoria de les cavitats del Fondo de Vallbona, sembla tractar-se de tres antics engolidors de les aigües de la riera, avui suspeses per damunt del tàlveg i totalment inactius. L'evolució però, sembla molt més avançada a l'Avenc Ramon Valls, on no queden rastres dels envans separadors de les concavitats laterals que s'uniren a la cavitat principal, al contrari del que passa a l'Avenc dels Bessons, d'origen possiblement més tardà i que deixaria de funcionaral mateix temps que els altres, existint a més les cavitats veïnes que li restarien part dels cabals exteriors.

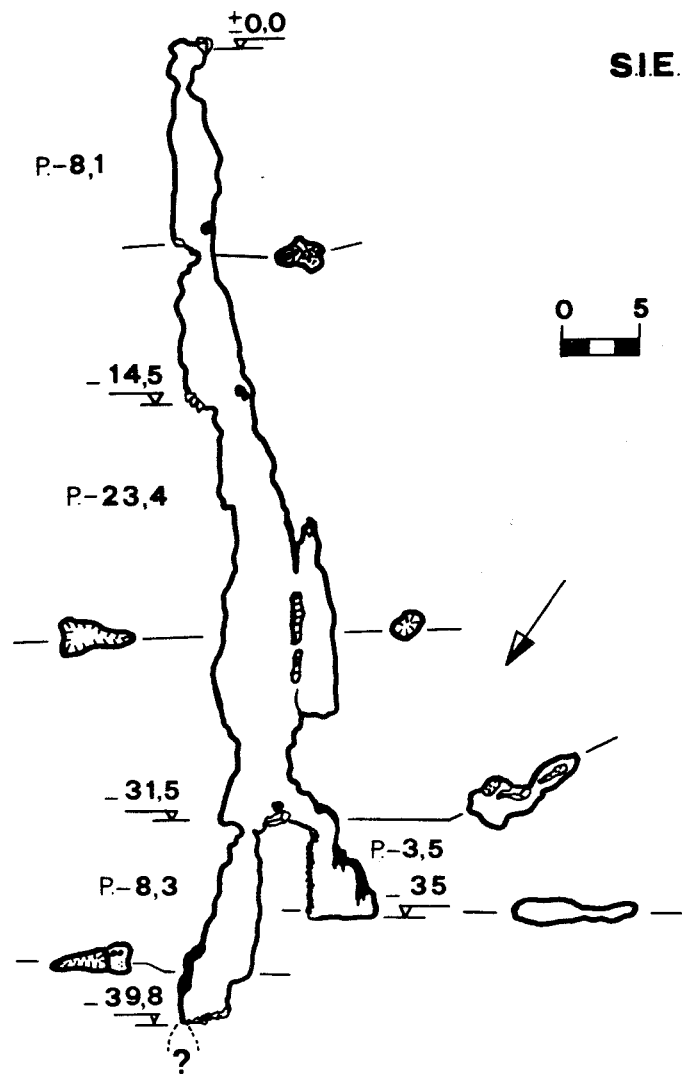
BIBLIOGRAFIA

- (1) BORRAS, J (1974) Catalogo espeleológico del macizo de Garraf Vol II: 166 pp.
- (2) MIÑARRO, JM. (1986) Avenc dels Tres Tombs "EspeleoSie" (28) pp 77-79
- (3) S.E.S PUIGMAL (1958) Avenc Ramon Valls "Cordada" (42):11
- (4) SITJA, R (1967) Fitxes de cavitats: Avenc dels Bessons Rev "Espeleoleg" (4) pp.119-120.

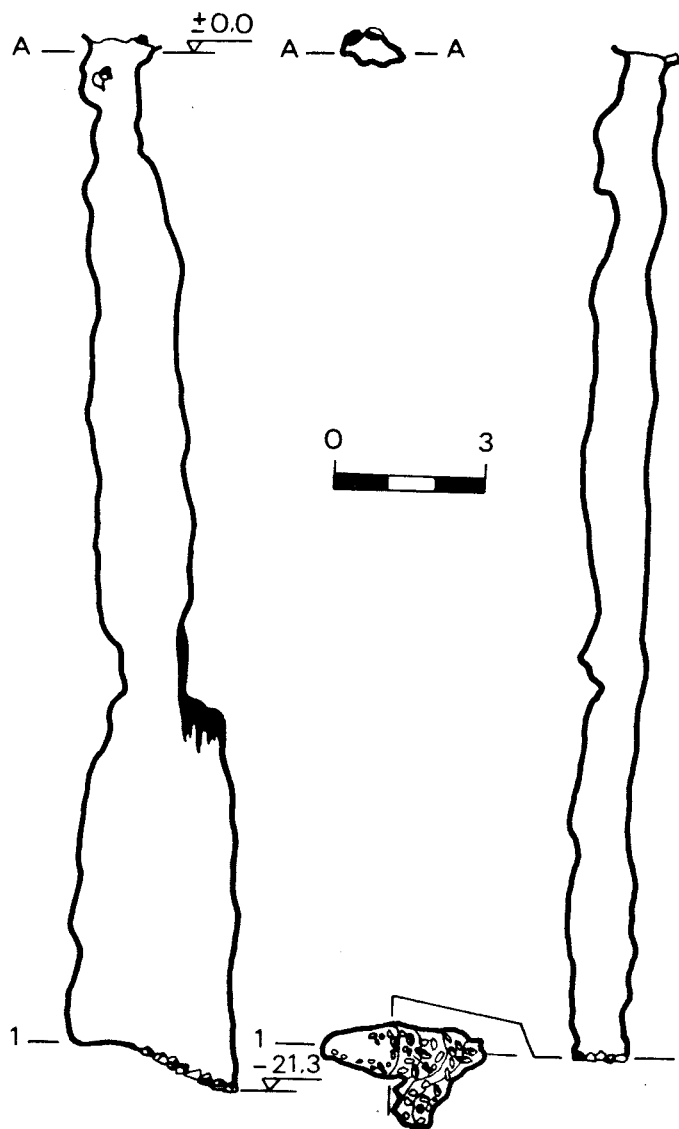
AVENC DELS BESSONS

SITGES (El Garraf)

S.I.E. 9-2-85

AVENC VELL SITGES (El Garraf)

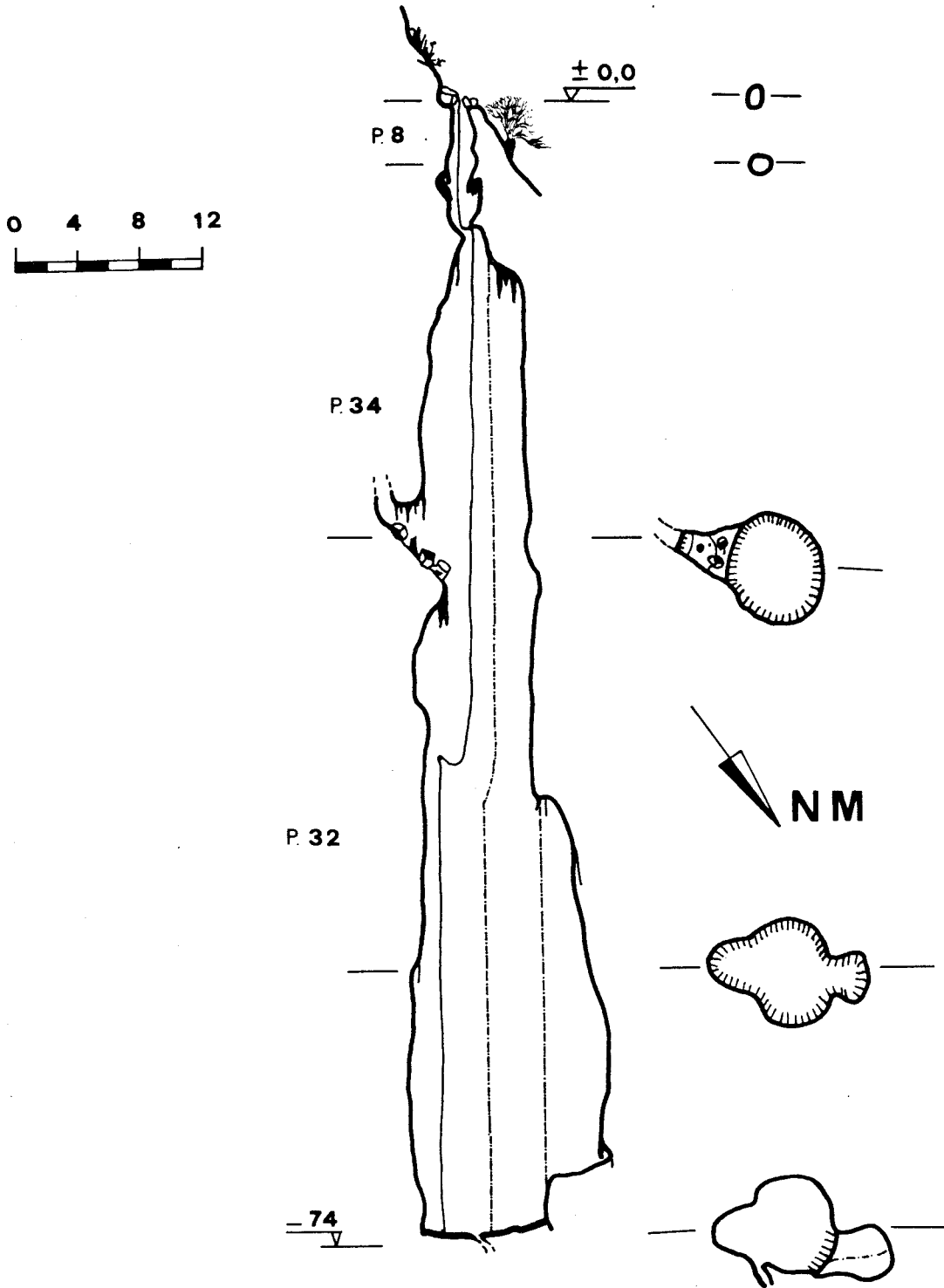

SIE 9-2-85

AVENC RAMON VALLS

S.I.E. 26-1-85

SITGES (EL GARRAF)

L'AVENC GRAN DELS PLANS DE LA CORBA

Antoni Ferro

PRELIMINAR

En el proper passat mes de setembre, uns companys de la Secció P.Cantons, P.Olivart, R.González i A.Ferro varem fer una sortida boletaire pels Rasos de Peguera, aprofitant per fer unes prospeccions, localitzant un avenc a uns 20 m a l'oest de l'avenc de Cingle de la Corba, forat desconegut per nosaltres no trobant cap inscripció a l'entrada.

HISTORIA I JUSTIFICACIO DEL NOM

El massís del Rasos de Peguera (2067m) i la Serra de Queralt (1180m) formen un impressionant conjunt calcari que de sempre ha cridat l'atenció dels espeleòlegs. Ja el 1909. FAURA i SANS, en

el seu Recull Espeleològic de Catalunya dona el resultat de les seves reserques per aquestes terres, catalogant en els Plans de la Corba dos avencs el "-Gran" i el "Petit"-, això junt amb una fitxa d'en Noel Llopis i Lladó, que dona la situació d'un avenc pel sector va induir als autors del "Catàleg Espeleològic de Catalunya" (volum V, any 1980) a donar el nom de "Bòfia de la Corba" com a sinònim de l'Avenc de l'Heura i Avenc del Cingle de la Corba a l'altra bòfia descrita per en Faura i Sans als Plans de la Corba.

Ja en la seva nota, l'autor de la fitxa publicada de la Bòfia de la Corba, en el "Catàleg" J.M. MIÑARRO diu que dubta en aplicar el nom de Bòfia de la Corba a l'avenc de l'Heura, clarament

compartible, doncs qualsevol que l'explori veu que la seva boca practicament penjada en el cingle, es més adient el nom de Bòfia del Cingle que Bòfia del Plà.

Tot això ens fa sospitar que les dues cavitats catalogades per en Faura i Sans són l'Avenc del Cingle de la Corba i el que a continuació detallem.

FITXA DE LA CAVITAT

NOM: Avenc "Gran" dels Plans de la Corba

MUNICIP: Castellar de Riu (Bergedà)

SITUACIO: Uns 20 m al'oest de l'Avenc del Cingle de la Corba

MATERIALS: Coglomerats

ESPELEOMETRIA: Profunditat 29,6 m
Recorregut 75 m

DESCRIPCIO

Una boca doliniforme de 2,5 m de diàmetre, dóna pas a un resalt de 6,2 m, on a través d'una gatera i en forta rampa entrem a una saleta delimitada per blocs (6x4x1,5). Junt a la pared nord, i entre blocs un pouet (-4,2 m) ens porta a una forta pendent on un parell de resalts, entre blocs inestables, ens condueixen a una saleta (5x4 m). Des d'aquesta sala -per sobre o sota uns blocs- podem continuar uns pocs metres en direcció nord-est, fins assolir la màxima fondària (29,6 m).

Nota: Volem remarcar que la part final de la cavitat està altament inestable i durant la nostra visita varen caure blocs per "simpatia".

FORMACIO

Ens trobem amb una cavitat típica dels conglomerats "bretxoides" dels Rasos de Peguera, formada tectònicament sobre una doble xarxa de diàclasis N-S, E-W i NE-SW i amb desplaçament de grans blocs normals en les esquerdes de desprendiment.

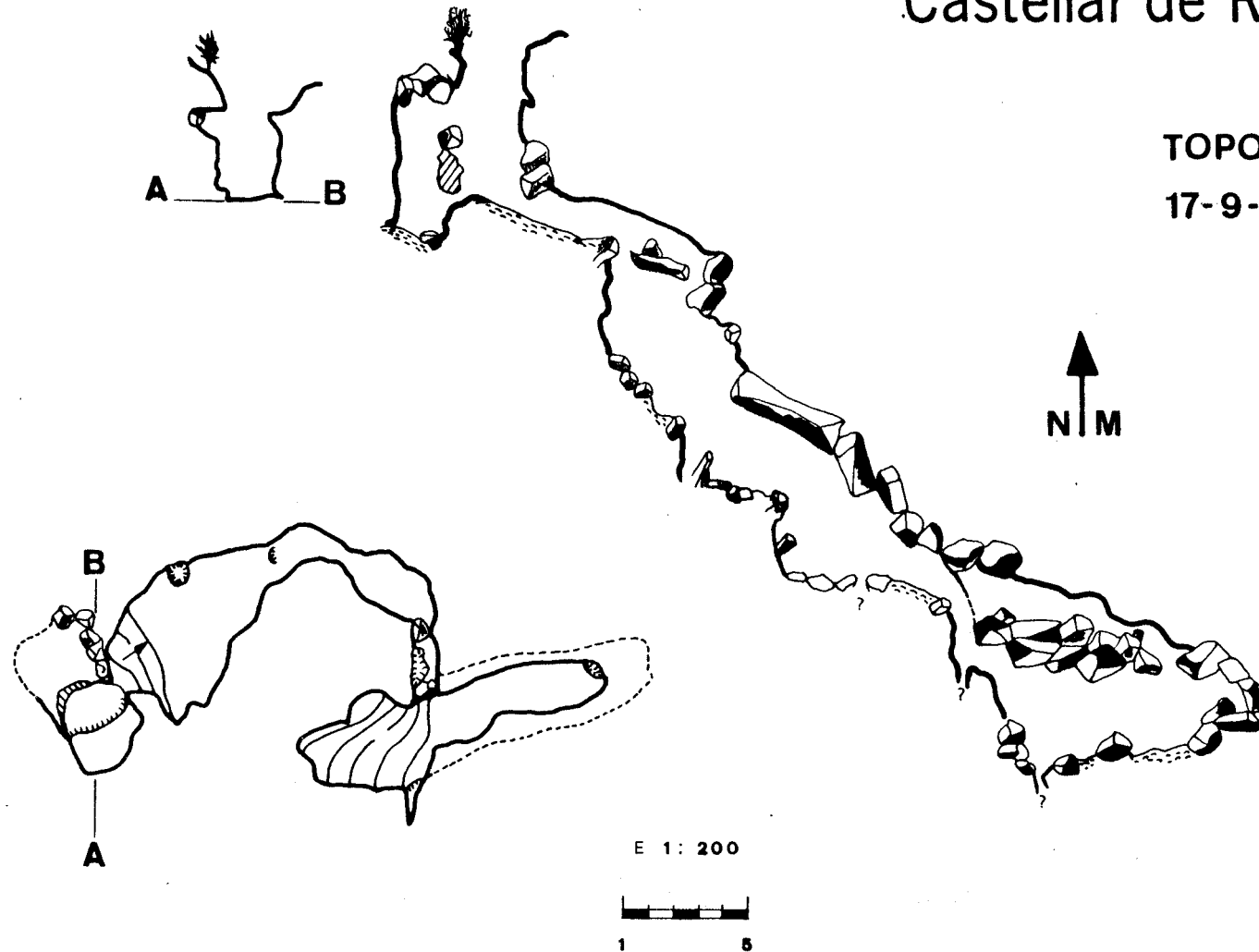
BIBLIOGRAFIA

- FAURA I SANS, M. (1909) Recull espeleològic de Catalunya
Sota Terra I, C.M.Barcelonés
- BORRAS J., MIÑARRO J.M. i TALAVERA, F. (1980) Catàleg Espeleològic de Catalunya (volum V) Poliglota
EDITORIAL ALPINA Rasos de Peguera, E: 1:25000

AVENC "GRAN" DELS PLANS DE LA CORBA

Castellar de Riu

TOPO. SIE.
17-9-89

VISITA I TOPOGRAFIA DE LA TORCA DEL PICON II

Alex Batllori

Fou explorada per primer cop per membres del G.E.B.(Bilbao) l'any 1975. Tres anys enrera, dos membres dels que vam participar en aquesta exploració, vam fer una visita a nivell esportiu d'aquesta cavitat, ja aleshores vam comprovar que les mesures donades en l'anterior topografia no ens semblaven les reals per la qual cosa ens plantejàrem la revisió topogràfica i llur corresponent fitxa tècnica.

Els dies 29-30-31-1 d'abril i maig de 1989 quatre membres d'aquesta S.I.E. ens traslladarem amb aquesta intenció a l'avenc.

SITUACIO

Planell Esc. 1:50.000 20-5 S.G.E.

La cavitat s'escau molt aprop de la zona on

estan situats els coneguts avencs Jornos II i Torca del Carlista.

Arribant al Barri de Cueto (Alt. 247 m), a la província de Biscaia, seguim per la pista més evident fins el Coll prop del Pico Armañon (Mañon segons el mapa). Aquí deixem el cotxe i continuem uns 300 m en línia recta fins a uns arbres que es troben escampats per una zona càrstica, aquest indret és anomenat en el mapa la Poza del Sauce (encara que els habitants dels llocs no el coneixen per cap nom). Des d'aquí, segur que veurem la boca del Picon I que és envoltada de tanques i molt més espectacular que la del Picon II, la qual s'escau a pocs metres per sobre de l'anterior. La pista que seguim per arribar no està en massa bones condicions.

DESCRIPCIO

La boca d'aquesta cavitat de 3x4 m s'obra prop d'un terraplé amb herba que a pocs metres ve a petar a la boca del Picon I. A mesura que anem davallant aquest primer pou van augmentant paulatinament les dimensions fins a assolir un repeu junt a un bloc enclastat; per un costat i a través d'una rampa anem a trobar-nos altra vegada al pou. Si seguim per on davallarem s'observa que les parets per on ciurcula l'aigua són d'un color negre; a la banda contrària d'on nosaltres baixem el pou s'eixampla notablement fins el fons a -146,7 m. La base d'aquest és una pronunciada rampa recoberta de palets de riera els quals, amb el més petit moviment, es precipiten pel pou següent; la fi d'aquesta rampa està formada per uns esglaons de blocs enclastats fins a desfonar-se en el següent pou. Cal destacar que a escassos metres del llavi del P-74 metres, el pou adquireix una configuració adiaclassada, vist des d'on nosaltres descendim les dimensions són constants fins a llur base que és constituïda per una altra rampa inclinada de petites pedres. Abans de baixar aquesta rampa es troba un gran bloc que podem rodejar-lo per les dues bandes, més endavant baixem una nova rampa força inclinada fins a arribar a una sala. La continuació s'escau en un extrem una galeria

inclinada que ens aconduïx a la rampa que baixava de la base del pou de 74 m. Ens trobem en una sala, en un extrem d'ella i entre colades, hi ha la boca de l'últim pou d'aquesta cavitat de 23,2 m; un fort goteig d'aigua llisca per les partets del pou que ens mena a una altra sala de dimensions semblants a l'anterior. Aquí, un altre cop, la cavitat es prolonga per un petit pas entre blocs situat també en un extrem i a uns quants metres per sobre del sòl de la sala. Aquest pas ens porta a una zona de colades per la qual llisca l'aigua que prové d'un afluent i arriba a través d'un pou ascendent que no té possibilitat de continuació. Un altre accés estret per entre formacions ens permet accedir a la zona que considerem més bonica d'aquesta cavitat és una sala semi inundada el sostre de la qual és recobert d'innombrables formacions molt vistoses.

Creuant aquesta sala un esglaó ens aconduïx a un entramat molt petit de minuscules sales farcides de gran quantitat d'estalagmites i estalactites. El punt final d'aquesta cavitat està als -267 metres.

FITXA TECNICA TORCA DEL PICON II

POU	CORDA	M	ANCORATGE
P-146,7	100 m	26	En un arbre
	60 m	23	1 frac. 1 spit en rampa
			Repeu 1 spit 1 pont roca
			petate pel fregament
		34	1 frac. 1 spit lateral
		25,2	1 frac. 1 spit en placa
		38	Base del pou
<hr/>			
Rampa fins a la base P-74			
Rampa	20 m	15	1 spit placa roca
<hr/>			
P-74	80 m	74	2 spits capçalera
P-23,2	30 m	30	1 pont de roca

Equipament i topografia el 30/04/90 per J.L. Cuevas, V. Monne, J.Mª Latorre i A.Batllori.

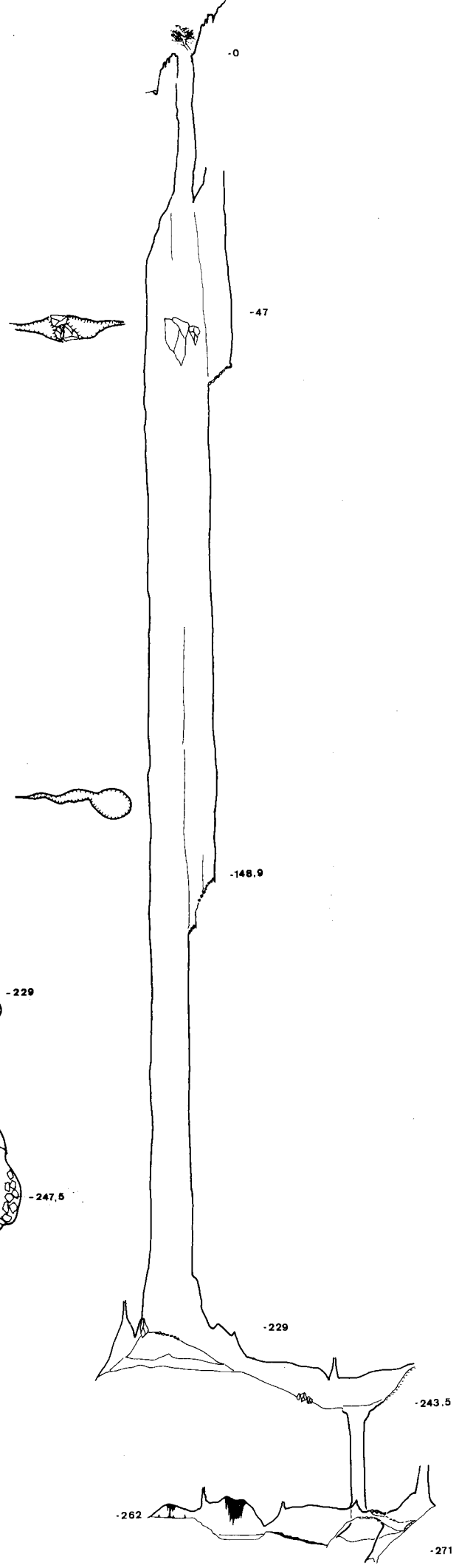
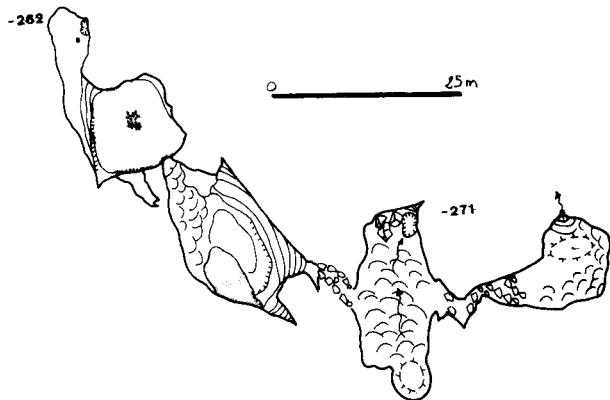
BIBLIOGRAFIA

Rev. "Kobie" 1975-6-209

TORCA PICON-II

dibuix JI cuevas SIE CEA

tp JI cuevas v monne Jm latorre a batllori

LES PARETS DEL MORRAL DEL LLOP

Juan Carles Juderías

Donat el cert deteriorament de l'avenc de Can Roca i l'aflluència massiva a les parets de les Pedritxes, ens vam veure motivats a buscar una zona prou àmplia que permetés itineraris amb diversos graus de dificultat. A partir de diverses sortides per la Serra de l'Obac ens va despertar l'interés les Paret del Morral del Llop.

Aquestes parets són conegudes des de fa bastant temps pels escaladors de Terrassa, els quals van realitzar les primeres vies l'any 1967. Encara, avui alguna via es transitada.

L'octubre de 1989 vam decidir tornar al sector del Morral del Llop escullint-lo com possible paret-escola i base d'entrenament per les seves possibilitats; tenint en compte les condicions favorables: l'altura inferior a 30 m, la roca compacta a la cara sud, i les grans dimensions.

En el transcurs d'octubre a febrer un reduït equip instal·la a les parets, fins la presentació d'aquest article, un total de 22 itineraris, i encara existeix la possibilitat d'equipar-ne de nous.

La paret està dividida en 5 sectors el primer d'ells la Paret del Gran Jutge equipada per 5 vies,

l'Aresta Camel amb 2 vies, la Paret de l'Aranya amb 6 vies i la Paret Manyus amb 6 vies.

L'enfoc de les instal·lacions fou pensat pels possibles cursets realitzats per l'Entitat, per això els itineraris estan muntats en paral·lel, constituïts per dos, tres i quatre vies, per que el cursillista es senti més segur tenint aprop al monitor, qui pot vigilar les seves maniobres i si cal donar-li un ràpid auxili.

El començament de la via està senyalitzat amb fletxes grogues de plàstic, on consta el número de la via, tantmateix hi ha un tap de goma per protegir el spit de qualsevol obturació. Els spits en la vertical de la paret, són fàcilment localitzables, estan senyalitzats amb cercles verds, color triat per no contrastar amb l'entorn natural i ferestec de la zona.

En l'equipament de les parets hem invertit aproximadament unes 50 hores de treball repartides en 5 sortides matinals de diumenge.

LOCALITZACIO

Està situada a la Serra de l'Obac, en el sector de la Mata, on s'accedeix per la carretera de

Matadepera o Mura en el km 11,200; a l'Alzina del Sal.lari, existeix una esplanada que ens servirà d'aparcament.

En el marge dret, al costat d'un dipòsit d'escombraries, s'inicia un camí que s'ajuntarà amb una pista, seguint-la en direcció a la Font dels Traginers passarem per la riera. Aquí la pista es divideix en dos, continuarem per la dreta en sentit ascendent, a la propera bifurcació anirem a la dreta fins que es converteixi en un camí ben marcat que al principi flanqueja i després ascendeix pel

vessant sud, passant per una zona emboscada, un cop travessada veurem les parets i una rampa de pedres ens situarà a la seva base. El temps emprat des de l'aparcament son uns 20 minuts.

Per accedir a la zona superior existeixen 3 punts senyalitzats al croquis d'accés a la zona però, només citarem l'accés més ràpid. Seguint per la base de les parets, per la cara sud fins a un petit coll, a la nostra esquerra, existeix un camí costerut que un cop supera una petita paret rocosa ens situa en la part alta del Morral del Llop, seguint pel camí tindrem accés a l'inici de totes les vies.

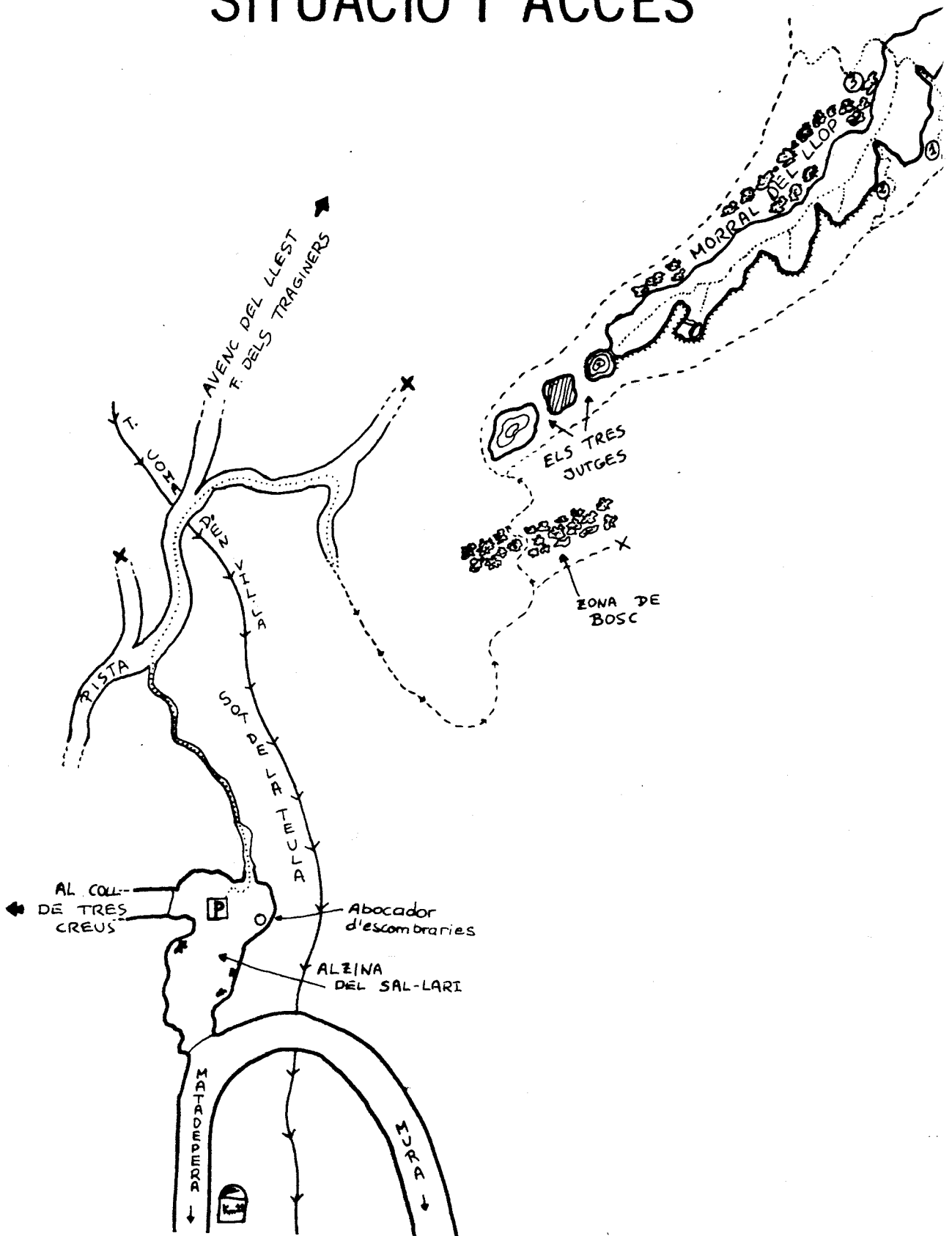
MATERIAL NECESSARI

PARED	VIES	PLAQUETES	CORDES
Gran Jutge	0-4	11	1 de 40 m 3 de 35 m 1 de 20 m
Aresta Camel	5-6	4	2 de 35 m
Pared Sam	7-9	7	3 de 35 m
De la Aranya	10-12	10	3 de 40 m
	13-15	7	3 de 40 m
Pared Manyus	16-17	5	2 de 35 m
	18-21	11	4 de 40 m

FITXA TECNICA DE LES PAREDS DEL MORRAL DEL LLOP

PARED	VIES	CAPÇALERA	DISTANCIA EN m A LA VERTICAL	OBJECTE	TOTAL METRES
Gran Jutge	0	1 spit	11,4 m 1 spit		14,0 m
	1	1 spit Ancora.descens	11,4 m 1 spit 14,1 m 1 spit 17,4 m 1 spit	Evitar frec	25,4 m
	2	2 spits	1,5 m 1 spit 9,5 m 1 spit	Evitar frec	25,2 m
	3	"	1,5 m 1 spit 9,5 m 1 spit	Evitar frec	25,2 m
	4	"	1,5 m 1 spit 9,5 m 1 spit	Evitar frec	25,2 m
Aresta Camel	5	1 spit i 2burils	3,0 m 1 spit 5,2 m 1 spit	Evitar frec	24,2 m
	6	" "	3,0 m 1 spit 5,2 m 1 spit	Evitar frec	26,2 m
Pared Sam	7	2 spits	7,5 m 1 spit	Evitar frec	28,0 m
	8	"	6,8 m 1 spit	Evitar frec	27,3 m
	9	"	7,5 m 1 spit	Evitar frec	28,0 m
Pared Aranya	10	2 spits	5,3 m 1 spit 19,7 m 1 spit	Evitar frec	30,1 m
	11	"	5,3 m 1 spit 18,0 m 1 spit	Evitar frec	30,2 m
	12	"	5,3 m 1 spit 18,0 m 1 spit	Evitar frec	30,2 m
	13	1 a.natural arbre	3,7 m 1 spit 9,5 m 1 spit	Evitar frec	27,6 m
	14	"	3,7 m 1 spit 8,0 m 1 spit	Evitar frec	27,5 m
	15	"	3,7 m 1 spit 8,0 m 1 spit	Evitar frec	27,5 m
Pared Manyus	16	2 spits	5,2 m 1 spit	Evitar frec	26,1 m
	17	"	5,0 m 1 spit	Evitar frec	26,7 m
	18	1 spit	3,1 m 1 spit 7,9 m 1 spit	Evitar frec	27,5 m
	19	1 spit	3,1 m 1 spit	Evitar frec	27,5 m
	20	2 spits	1,2 m 1 spit 6,4 m 1 spit	Evitar frec	25,4 m
	21	2 spits	1,2 m 1 spit 7,8 m 1 spit	Evitar frec	22,7 m
TOTAL METRES					577,7 m

SITUACIÓ I ACCÉS

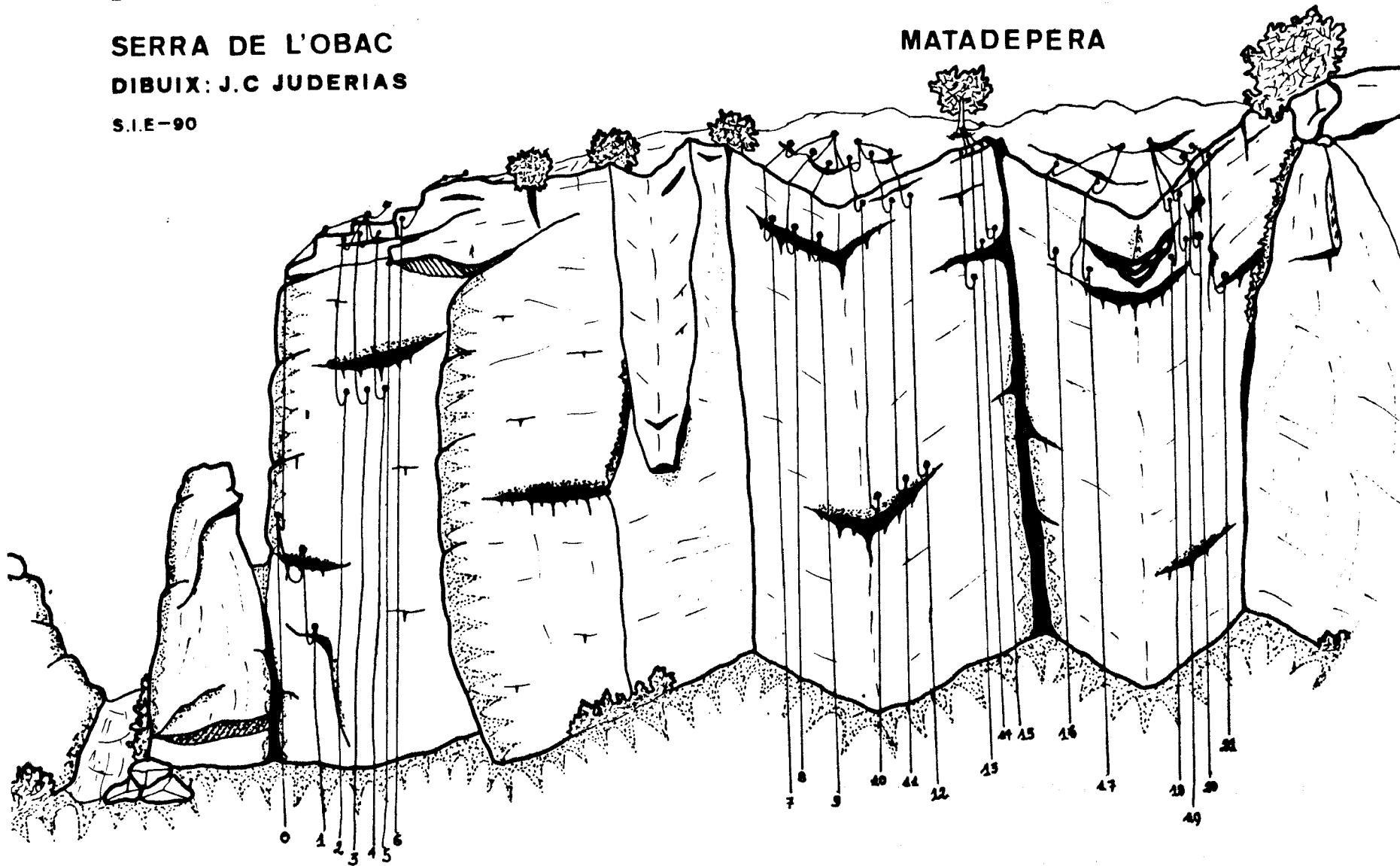
PARET DEL MORRAL DEL LLOP

SERRA DE L'OBAC

DIBUIX: J.C JUDERIAS

S.I.E-90

MATADEPERA

Travesses espeleològiques

B-15 B-1. Cueto- Coventosa. Sistema Alba. Tonio-Cayuela

Alex Batllori

Actualment, i a pocs anys de distància les exploracions als nostres massissos han donat un bon nombre de cavitats les quals, malgrat llur fondària i recorregut, poden ser explorades per equips d'escassament una o dues persones sense necessitat de bivacs o equips nombrosos d'exploració. La tècnica de doble corda, junt amb el fet de què aquestes cavitats són integrals, (és adir, que partint d'una entrada superior podem sortir per la surgència del sistema) fa que no s'hagi de remuntar a l'exterior amb el que això comporta: recuperació de material). En aquest petit article indico quatre cavitats en les que podem realitzar aquest tipus d'exploració ràpida, de totes elles l'única on podem romandre un temps extra és la de Cueto Coventosa i que en tot cas no excedirà les setze hores.

Malgrat tot vull fer constar que encara que esdevinguin senzilles sobre el paper, en totes elles es necessita un grup amb una bona experiència espeleològica, i en el cas de Cueto-Coventosa recomanem de dominar bé la tècnica de doble

corda.

Evidentment existeixen d'altres integrals que podrien ser incloses en aquest article però això faria que m'estengués massa per la qual cosa millor serà deixar les restants per un altra ocasió.

B-15 B-1

Situació

Situada al Pirineu Aragonés, concretament al Parc Nacional d'Ordesa i Mont Perdut, s'obra llur boca, el B-15 a les planures de Revilla; la seva boca inferior s'escau a les fonts d'Escuain o B-1.

Epoca de visita i material

De juliol a setember és la millor època. Per seguretat cal fer un reconeixement parcial de la surgència B-1 (sector tunel del Infern, llacs de sortida...) per no tenir sorpreses pel nivell d'aigua.

Transport amb un sol vehicle deixat al poble de Revilla en tenim suficient, malgrat tot, si volem més comoditat, podem deixar un altre al poble

d'Escuain per a quan sortim per la surgencia.

Avis: es necessari un permís d'Icna .
Aconsellem de posar-nos en contacte amb el
G.E.B. de Badalona.

Temps d'exploració de 12 a 14 hores.

Material necessari 1 corda de 40 metres i una
altra de 60 m algunes baques i plaquetes per si cal
reposar-ne. Granota de plàstic i folre impremeable.
Material de descens i ascens.

CUETO-COVENTOSA

Situació

S'escau a la Vall de Soba província de
Santanader flanc sud al peu de Pico Mosquitero,
massís de Porracolina i a l'esquerra del riu Asón on
desaigüa el sistema per Cubera. La boca superior
es coneguda per Cueto-Peña Blanca-Johue. Per
arribar a ella cal sortir del poble de Socueva i
arribar a les cabanes de Buzulucueva. Des d'aquí
la senda és marcada amb fletxes de color groc fins
a la boca de Cueto. La sortida té lloc per la Cova
Coventosa, prop del poble Arredondo.

Material necessari

Dues cordes de 70 m, bagues i plaques. El pou
de 306 m el vàrem deixar equipat quan realitzàrem
per primer cop el seu descens a doble, malgrat
això no sé com està actualment. Fins a la galeria
del Chicarron, també és instal.lat a doble. La xarxa
intermitja està a fixe. Es convenient portar bot pels
llacs de sortida. Cal granota de nylon i buri.

Transport Un cotxe al poble de Socueva o taxi,
i un altre a la sortida de Coventosa.

Horari de 12 a 16 hores.

Primera exploració realitzada per l'Espeleo Club
de Dijon, instal.lació del pou gran per a doble per
Alex Batllori i Pedro Bueno.

SISTEMA D'ALBA

Situació

Situat als Banys de Benasque, al Pirineu
Aragonés pujarem al llac d'Alba. A 40 m per sobre
del llac s'obra la boca superior "El Bujerin", la
sortida és a la Cova d'Alba la qual s'escau a 20
minuts dels Banys.

Epoca de visita i material

De juny a octubre. A part de la neu a l'exterior
no existeixen problemes de nivells d'aigua.

Transport Deixarem el cotxe als banys de
Benasque.

Horari de 6 a 8 hores.

Material necessari 2 cordes de 40 m, granotes
de nylon i buri. Es completament equipat. Primera
exploració G.E.R.S. de Barcelona.

TONIO CAYUELA

Situació

Es en principi la mateixa que Cueto. Sortim del
poble de Socueva fins a les cabanes de
Buzulucueva. Ja un cop dalt, el camí creua pel mig
de dues cases i continua fins un punt on podem
seguir a l'esquerra, que és el camí que va a Cueto,
i a la dreta el que cal que agafem. Voregem dues
cabanes amb els seus corresponents prats; la
tercera cabana que troben en la qual s'escau un
abeurador és la que queda a poc més de 100 m de
Tonio. Només hem de baixar un prat inclinat que hi
ha davant d'aquesta cabana fins a una dolina.
Abans d'arribar al seu fons, frontalment, es
localitza l'entrada de l'avenc.

Epoca de visita i material

Tot l'anys menys els mesos d'hivern, perque la
neu no ens permetria localitzar la boca de la
cavitat.

Transport: un cotxe al poble de Socueva, i un
altre a la boca de la Cova Cayuela, prop

d'Arredondo.

Material: 2 cordes de 60 metres. Cal que contem amb dur necessàriament 3 plaquetes per a spits i 6 mosquetons pel passamà de la sortida de la Cova Cayuela. Calen granotes de nylon i buri.

Horari de 4 a 6 hores.

Primera exploració Espeleo Club de Paris.

VISITA I TOPOGRAFIA DE LA SIMA IÑERITKEKO LEIZEA

Alex Batllori
Juan Carles Juderías

Fa alguns anys el nostre company de secció J.Lloret, va realitzar una visita a aquesta cavitat fent un aixecament topogràfic fins -98 metres, trobant fins aquest punt diferències substancials amb la topografia original. Per la qual cosa suposava que aquestes diferències podien continuar en la resta de la cavitat.

Això ens va animar a realitzar la topografia completa i la fitxa tècnica. Aprofitant la setmana Santa de 1989, un grup d'aquesta SIE compost per R.Gonzalez, A.Ferro, X.Ferro, M.Mampel, Naum, J.C.Juderías, L.Fuentes, J.M.Sicilia i A.Batllori, ens treslladem al poble de Navarniz situat prop de la ciutat de Gernika a la província de Biscaia.

El dia d'arribada uns el dediquen a plantar les tendes i els altres pugen a localitzar la boca de l'avenc, fàcilment localitzable perquè és molt a prop de Monte Illutzar, el punt culminant de la zona. La

boca es troba encerclada per una tanca de filferro espinós, cosa que també ens ajuda a identificar-la.

El dia següent entràvem a la cavitat amb tot el material que suposàvem que necessitaríem d'acord amb la topografia antiga on marcava uns pous que ja en el tram de topografia del company Lloret no es corresponien en absolut.

Ens vam dividir en 3 grups: un de punta equipant i els altres dos topografiant. Després de 19 hores sortia l'últim membre del grup a l'exterior. El dia següent el dedicàvem a limpijar el material, doncs en els últims trams la cavitat ens "regala" amb bastant fang.

SITUACIO

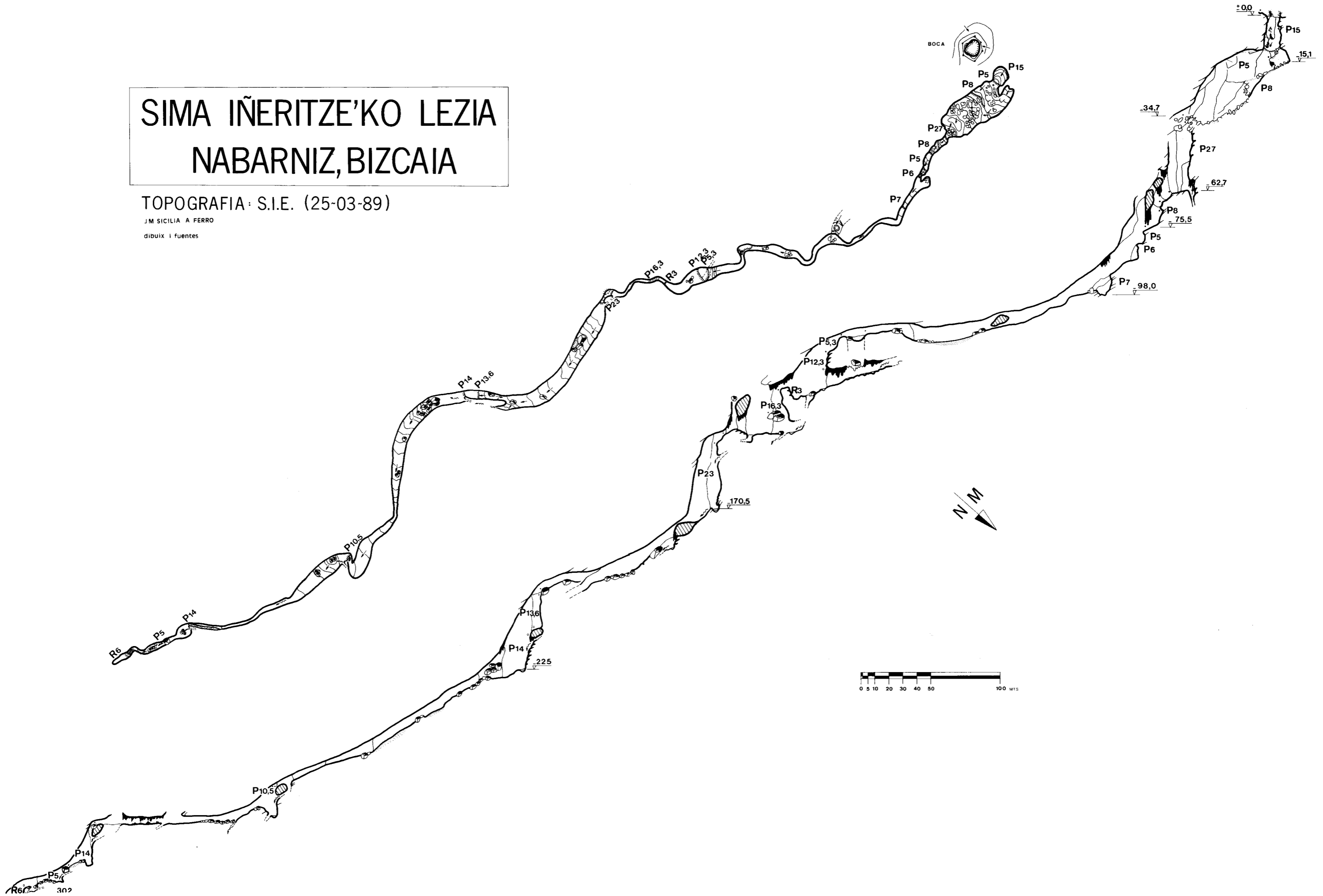
Està situada en el barri de Navaniz, molt prop de Gernika. La localització de la boca des del poble és molt senzilla, existeix una pista, només transitable

SIMA IÑERITZE'KO LEZIA NABARNIZ, BIZCAIA

TOPOGRAFIA: S.I.E. (25-03-89)

JM SICILIA A FERRO

dibuix i fontes

per tractors, que surt del poble i passa a pocs metres de la boca de l'avenc el qual es situa en el coll anterior al Monte Illutzar.

HISTORIA

El G.E.V. de Bilbao es el grup que explora i topografia la cavitat des de 1959 al 1975, donant-li una profunditat de 454 m.

DESCRIPCIO

S'inicia la cavitat en un ampli i bonic pou de 15 m, la boca es troba rodejada per una tanca de filferro espinós i a la base del primer pou hi ha una rampa de forta inclinació amb un pont de roca molt peculiar, ja que ens permet el descens del següent pouet de 5,8 per dos llocs diferents.

Si som una mica hàbils podrem fer aquest descens sense material, en el seu final s'arriba a una ampla sala recoberta de codols, al final d'aquesta, i per seguir l'exploració cal remuntar per la seva part final i situar-nos en una galeria penjada a pocs metres de la rampa de la sala. La galeria està coberta de grans blocs, entre ells trobarem la continuació en un pou aeri de 27 m, la seva base està a -62,7 m. Continuem per una successio de petits pous de 5,6 i 7 m al final del qual s'obra una galeria, que en alguns punts per facilitar el seu trànsit cal travessar-la per diferents nivells. Després d'una estona la galeria ascendeix fins trobar una zona desfonada, on hi ha instal·lat un passamà; creuat aquest tram, la galeria queda tallada per dos pous de 5 i 12,3 metres, en el segon pou hi ha un degoteig que ens recorda que estem a una cavitat del país basc. A la base d'aquest últim pou hi ha una esquerda per on es perd l'aigua del degoteig. La progressió continua per un ressalt ascendent de 3 m que ens duu a la capçalera d'un pou de 16,3 m, a la part final retrobem l'aigua que es perdia en el pou anterior, també com en l'anterior, l'aigua que circula per la base del pou es perd als pocs

metres. Seguim per un tram ampli fins un pou de 23 m, a la seva base hi ha un gur format per les infiltracions d'aigua que tornen a apareixer. En aquest punt estem a -170,5 m de profunditat.

Apartir d'aquest punt l'aigua s'escola i la galeria que seguim es totalment fòssil, alhora van augmentant les seves dimensions, és un tram de fàcil recorregut fins que arribem a dos pous de 13,6 i 14 m, com es costum en l'últim pou reapareix l'aigua que anteriorment s'havia filtrat i es torna a perdre en aquest tram.

Una nova galeria fòssil, àmplia i amb el terra recobert d'arena ens permet guanyar profunditat sense emprar material fins arribar a un pou que ens frena la "galopada" sobre l'arena, la seva profunditat es de 10,5 m, forma una diaclassa que ens incomoda la progressió, al final d'ella s'obre un nou pou de 14 m amb una entrada molt estreta i un petit aport d'aigua que ens alegra i refresca l'exploració, però la nostra il·lusió no dura molt perquè en aquest tram hi ha molmlilk i el fang ens fa embrutar intensament. Un nou ressalt de 6 m i un curt recorregut posen fi a l'exploració en la cota -302 m.

BIBLIOGRAFIA

- Catalogo de Simas y Cuevas de la provincia de Vizcaya
1968-66
"Kobie" 1975-6
Grottes et gouffres 1975-58
"Kobie" 1977

COVA D'ALBA (La Garrotxa)

Joan Carles Juderías

Municipi: Vall de Bianya (Olot)

Coordenades: Long. 6-07' 44''
Lat. 42-16' 29''

Alçada s.n.m.: 890 m

Cartografia: Full I.G.C. nº 256
La Garrotxa

SITUACIO

Per una pista en regular estat, que surt del Km de la carretera que va de Castellfullit de la Roca en direcció Oix. A uns 15 km aproximadament arribem a la **Vall del Bac**.

La cavitat estroba al SW del **Pic del Tallo** (1288 m.s.n.m.), en el marge dret i al peu d'un cingle de la riera que neix al S del **Coll de Triadú**, a pocs metres de l'encreuament de la pista forestal que puja des de la **Vall del Bac** a la casa dels Resclussanys, uns 15 m pel damunt del tàveg.

DESCRIPCIO

Constituïda per una única galeria de sòl pla. L'entrada de 2,5 m d'alçada i 2 m d'amplada dóna accés a una galeria amb un recorregut de 7 m, a continuació el sostre baixa i s'estreta, però encara podem progressar uns 7 m més fins que el sostre es va ajuntant amb el terra, fent-se impracticable.

Dades aportades per Angel Arias

COVA D'ALBA

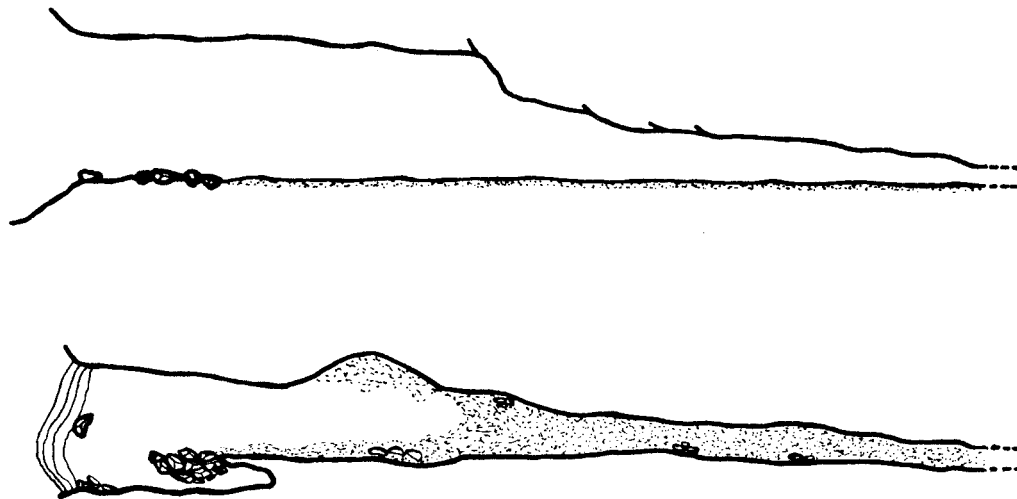
VALL DE BIANYA

GIRONA

TOP: J.C. JUDERIAS

S.I.E.

EL SISTEMA EN GUIXOS DE LES COVES CAN MASIET

Antoni Ferro

NOTA PRELIMINAR

Avui, obviament, no us parlem de cap gran cavitat, ni de cap "primera", ni tant sols de cap forat poc conegut. Aquesta cova, visitada de temps immemorial, ja es citada l'any 1918, en J.FERRATE, en Espeleologia de les comarques Tarragonines.

L'any 1964, i gràcies a l'esmentada publicació tres socis de la S.I.E. en Jordi Navarro, J.M. Victoria i Antoni Ferro, varem efectuar la primera exploració (de la S.I.E.) entrant els primers 50 m del Masiet Vell, on un llaminador fangós, pel que circulava un riuet, ens va decidir a deixar l'exploració.

Visitada en diverses ocasions per la S.I.E. (1964-71), els companys J.Navarro i F.Fadrique varen fer diverses anotacions, que tenien de fornir les topografies fetes per en J.Navarro, per a ser publicades a "EspeleoSie", però...el febrer de 1971 ("Senderos" 146) es va publicar la topografia de la Cova de Can Masiet, signada per Luna i Fadrique,

quedant, així el nostre treball inèdit a "EspeleoSie".

L'any 1985, tres companys de la Secció (R.Gonzalez, X. i A.Ferro) volien fer unes fotos i pendre dades per un alçat de les dues cavitats... Al realitzar el posicionament topogràfic de les boques ens varem adonar de que era un sol sistema i que era factible la unió de les dues cavitats.

Les presents notes són el resultat de les observacions que l'equip ha efectuat i serveixen d'acompanyament de la nova topografia feta per la S.I.E.

DIARI D'EXPLORACIONS

(d'aquesta segona tanda)

26-05-85 R.González, A. i F. Ferro Visita al sistema, inici alçat, anclatge de les boques.

12-10-85 M.Uson, J.L. Alemany, M^aR.Serrano, A.Casas, J.M. Miñarro, R. González, X. i A. Ferro. Desobstrucció fons de la dolina, exploració i topografia fins l'enllaç amb el Masiet Vell, inici desobstrucció llaminador d'unió.

10-11-85 M.Uson, J.L. Alemany, P.Cantons, P.Olivart, R.González, X. i A. Ferro. Topografia, exploració exterior (Forat sense nom 5,20 m), i treballs de desobstrucció del llaminador.

26-01-86 J.Comas, R.Gonzalez, X. i A. Ferro-Topografia, recull de fauna.

03-86 M.Uson, J.I. Alemany, M^aR. Serrano, J. Folch, P. Castells, R. González, X. i A. Ferro. Topografia.

09-86 M.Uson, J.L. Alemany, M^aR. Serrano, J. Folch, L. Fuentes, J.M. Sicilia, R. Gonzalez, X. i A. Ferro. Forçament del pas de continuació, part nova, exploració i topografia.

LOCALITZACIO

El sistema de Can Masiet està en el marge dret del riu Brogent, en el terme municipal de Mont-Real, a 4· 48' 43" de long. i 41· 18' 11" de lat. (segons dades del Catàleg Espeleològic de Catalunya, vol 2), al límit dels terrenys de cultiu (avellaners), per sobre de la masia de Can Masiet. Per la seva visita cal seguir per sobre el primer torrent, dues fustes fan de protecció a un tub de goma que capta part de l'aigua de la Cova. Sols cal seguir la manguera per trobar l'entrada del Masiet Vell.

D'interessar entrar pel Masiet Nou, seguir el camí de cotxes fins el següent torrent i allí seguir un corriol, torrent amunt, uns 100 m.

ESPELEOMETRIA

Donem seguidament algunes dades numèriques: Recorregut total (segons itinerari topogràfic) 521 m
Desnivell màxim (boca Masiet Vell-Sala clàstica final) més 47,40 m.

Nivell de les entrades:

Coveta inferior -1,40 m, -1,20 m

Entrada Masiet Vell 0 m.

Boca dolina, +16, o 20 m

Entrada Masiet Nou, +18, 20 m.

Boca superior +31,60 m.

Secció màxima (7x4,20m) galeria gran Masiet Nou
Alçada mínima 0,25 m (llaminador d'unió)

Amplada mínima 0,30 m (gatera terminal) pis inferior Masiet Nou

Distància lineal boca Masiet Vell-Sala terminal 330 m aprox.

DESCRIPCIO

Masiet Vell Aquest sector té una entrada triangular (2,5x2,5 m) i està format bàsicament per un llaminador d'uns 100 m de recorregut, lleugerament meandriforme, orientat en línies generals a 110º, amb sostre pla i terra de llims, descomptant la saleta d'entrada, coberta de grans blocs i el sector entre els 20 i 50 m de recorregut, de més volum, amb el terra ple d'enderrocs de tamany petit i mig, el sostre d'arcada.

Sector Central o de la Dolina

En una dolina, formada per un embut terrós d'uns 10 m de diàmetre, per 6 de fondària, s'obren la boca inferior del Masiet Nou i l'entrada d'un petit pou (-3,2 m). Aquest pou té planta circular i el terra inclinat, ple d'enderrocs, hi ha dos continuacions, una a l'Est (gatera-llaminador d'unió el Masiet Nou) i l'altra, al fons de la rampa, estreta i entre blocs, que dona pas a un llaminador, que pocs metres després guanya volum, transformant-se en una saleta, i continuant per una galeria estreta i alta (1,20x4 m) que als 10 m de recorregut es transforma sobtadament en un llaminador quasi colmatat (enllaç amb el Masiet Vell).

Masiet Nou

Uns quatre metres separats de la dolina que hem parlat abans, s'obre la paret terminal d'una depressió -fons d'una petita vall tancada- en la part baixa de la qual i en la paret nord, hi ha dues boques, una a cada extrem; la del NW, entre blocs, per la que es baixa en fort pendent al terra d'una curta galeria, que continua vers l'oest, a dos nivells, l'inferior en forma de gatera-llaminador i que comunica al fons del "pou de la dolina", i la superior (+2,60m) que als 6 m ens porta a la boca de la paret de la dolina central.

Situats novament al fons de la depressió d'entrada, en la part Est hi ha la segona boca (1,8x1,5 m) quasi tapada per un bloc, passat el qual segueix la galeria recta, bifurcant-se als 8 m, per tornar-se a ajuntar en una petita saleta, als pocs metres (recomanem l'itinerari de l'esquerra). La cavitat continua per una galeria recta (2x3 m) amb terra ple de blocs (remarquem que durant els primers metres la paret de l'esquerra -la mitja part inferior- està formada per llims), que comunica a uns 20 m per un angle d'una saleta triangular, plena d'enderrocs. En l'angle d'enfront a la dreta i superats un parell de ressals podem sortir novament a l'exterior, a través d'una petita boca (entrada superior a 31,6 m). La cavitat continua per l'altre angle, entre blocs, passats els quals ens trobem a l'inici del tram de més volum de la cavitat, format per una galeria recta de 40 m amb sostre pla i amb la paret de la dreta de terrasses de llims. Aquest sector acaba en un conjunt de gours i continuant la cavitat per unes gateres -l'una a nivell inferior de l'altra- que s'uneixen uns 50 m després. (recomanem el pas per la gatera superior) La continuació es un tram recte de major volum que es converteix en un doble llaminador paral·lel (uns 25 m) ajuntant-se novament i quedant reduïda la galeria en una estreta gatera entre enderrocs (cota +35m).

Pràcticament en la unió de la part doble del llaminador existeix una rampa entre blocs que ens porta a la cota +40 m a una galeria amb una secció mitja de 2,5x2 m que passat un petit ressalt (-2,2m) es bifurca en una gatera a nivell interior i una galeria, amb el terra format per barreres de blocs, fins a retrobar-se novament uns 35 m després. Uns pocs metres després de la unió, un resalt de +2,5 m ens deixa en la saleta terminal, que en fort pendent ens porta a la cota màxima de la cavitat (+47,40 m).

Advertiment

Aquesta cavitat no presenta cap dificultat especial per a la seva visita, tret, com és lògic, de les

molesties de les estretors i llaminadors amb aigua, però volem indicar que els últims 150 m, les parets i sostre són inestables i els blocs quasi cauen sols. També volem remarcar pels voluntaris a intentar el seu pas, que el terra del llaminador d'unió està format per una capa d'aigua fangosa d'uns 25 cm. que et transforma en un veritable submarí de fang, de res !!

FORMACIO I EVOLUCIO

Morfologia exterior

La vall del riu Brogent, en el vessant nord -a l'alçada de Can Masiet- està formada, de dalt a baix, per un cingle superior, que delimita la taula dels "Motllats", un fort pendent, que es suavitza en el tram final (camp de cultiu de sobre Can Masiet) i un tram inferior, acinglerat, que forma l'engorjat del riu propiament dit. En la part superior de la part acinglerada inferior, existeix unes intercalacions margoses, que actuen com a nivell base local de les aigües del sector, i es aquí on existeixen les fonts que proveeixen Can Masiet, a més de diverses surgències temporals (vora del camí vinya avellaners) i també del camí d'entrada de Can Masiet Vell.

Materials litològics

Tota la zona està formada per un conjunt d'estrats de material majoritàriament de component calcària (Secundari) existint una petita intercalació local de guixos, al quedar aflorats per l'erosió- en dues valls paral·leles- s'ha carstificat, formant superficialment un conjunt de depressions (dolines) enmarcades en una vall tancada, actualment decapitada. En aquesta vall s'obren les boques de Dolina, Masiet Nou i Superior i forma la zona d'absorció del Sistema; en l'altre vall, separada per una carena, on està el Masiet Vell i la coveta Inferior.

Formació i evolució de la cavitat

Hem titulat aquestes notes com "Sistema de Can Masiet" perquè al nostre criteri ens trobem davant d'un petit però complex conjunt, amb una zona

clara d'absorció, formada pel conjut de depressions que actuen de captació d'aigües (6 dolines fàcilment detectables, més, segurament, una desmantellada per l'erosió i que la coveta existent (coveta Superior), és la resta de la galeria d'unió a la paret principal; un conjunt de conduccions a la xarxa principal i un tram final de circulació de les aigües a nivell base estable.

La cavitat descrita es el que resta d'un Sistema més desenvolupat, segurament la sortida de la sorgència estava al límit de la part acinglerada inferior de la vall del riu Brogent i ha estat desmantellada per l'erosió, com demostren els restes d'antics conductes (coveta inferior).

L'evolució ha estat complexa. Les terrasses de llims clarament visibles en diversos indrets - reexcavades un mínim de 2 1/2 m en alguns punts (galeries d'entrada al Masiet Nou, Galeria Gran, etc.) ens permeten deduir que després d'una amplia època de fossilització per arrastres fins, sense quasi alteracions, ja que sols hem localitzat unes petites intercalacions de derrubis de gra més gruixut- junt amb l'existència continuada de sostres plans, amb petites senyals de corrosió (si es correcte parlar de corrosió en guixos) fan sospitar la formació de la cavitat per un cabdal continu, però poc intens, aproximadament com l'actual, per després passar a una època de circulació més activa, que va reexcavar els sediments i passant, novament a una època de circulació escassa.

En alguns indrets, en els canvis sobtats de pendent, existeix una capa estalagmítica - bàsicament gours- que fossilitzen el terra de llims actual.

Tota la cavitat presenta un enfonsament generalitzat de la bòveda en amplis sectors -inici Masiet Vell, galeries inicials i finals del Masiet Nou- i alguns enfonsaments locals posterior, amb algún bloc ben recent com demostra l'inscripció pintada en un d'ells (1976).

HIDROLOGIA

De les observacions fetes en les nostres visites i de les converses amb el propietari de Can Masiet, podem afirmar que el corrent d'aigua del "Masiet es perenne, amb fluctuacions importants, difícilment evaluables al no haver cap aforament.

El "riu" circula, en èpoques d'estiatge, de forma visible pel "Masiet Vell" fins a "la dolina" i el tram mig del "Masiet Nou".

Durant les èpoques humides, a més, per la "galeria gran del Masiet Nou", llaminador d'unió de "La Dolina" i galeria del gours de Masiet Nou. Després de fortes plujes són visibles diversos aportos -tots abans de la unió amb el "Masiet Vell", destaquem l'aportació lateral en la "Galeria Gran"

CONSIDERACIONS SOBRE LA TOPOGRAFIA

Les mides del treball de camp estan preses amb cinta mètrica (25 m), bruixola i clinòmetre sexagesimal (Sunto), amb la construcció d'un esborrany de topografia sobre el terreny.

El càlcul està fet per sistema gràfic (cercle graduat i escalímetres) amb dibuix directe a escala 1:200, reduït per reprografia a escala 1:500 i redibuixat. També hem fet el càlcul de les dades per ordinador i el dibuix de l'alçat directament per ordinador (Dr.Logo), arrodonint les mides entre estacions a decímetres. Segons l'ordinador les cotes serien:

Entrada Masiet Vell	0 m
Llaminador d'unió	6,80 m
Entrada Masiet Nou	19,40 m
Boca Superior	31,40 m
Gatera final	
pis inferior	35,40 m
Final Masiet Nou	48,90 m

La diferència màxima entre els sistemes empreats és de 3,16%

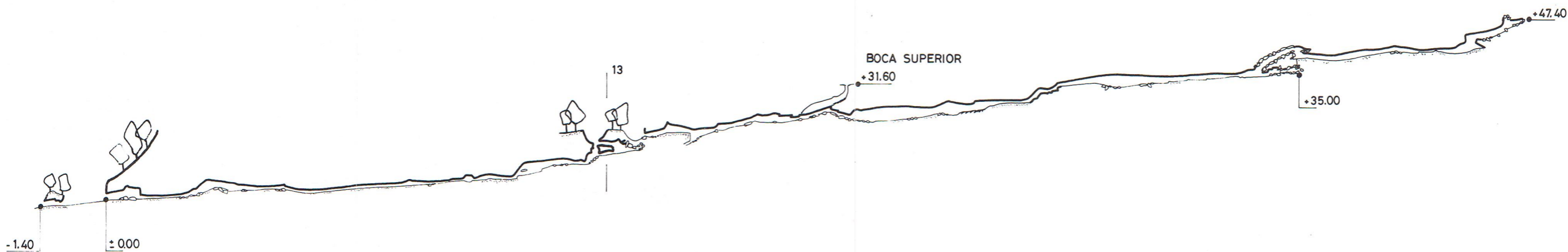
BIBLIOGRAFIA

BORRAS, J., MIÑARRO, F. TALAVERA Catàleg Espeleològic de Catalunya, Volum 2, Barcelona 1978

FADRIQUE, F. Cueva Nueva de Can Masiet. Rev. "Senderos" 158, 1972

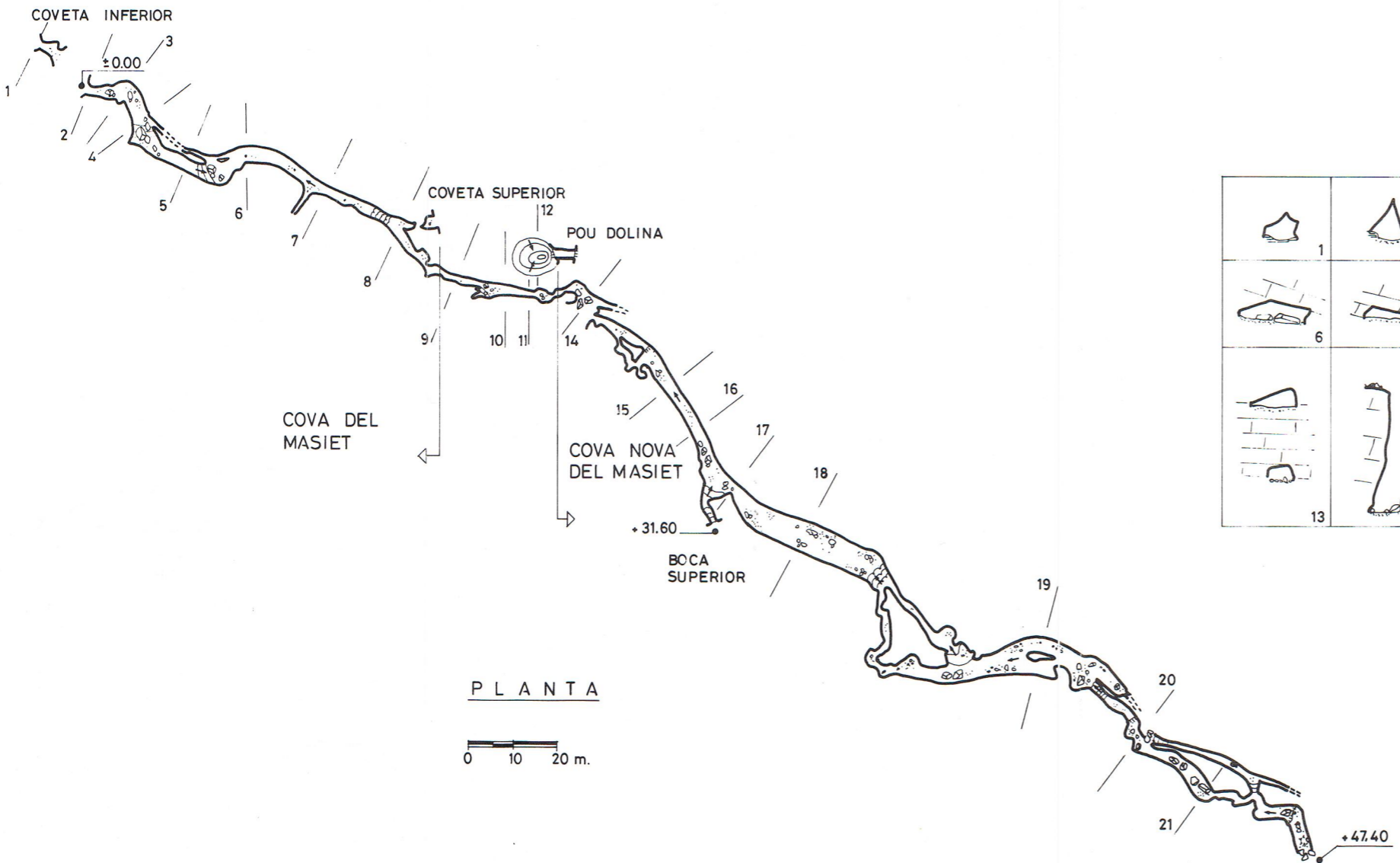
FERRATE, J. Espeleologia de les Comarques Tarragonines, 1918

LUNA, J. i FADRIQUE, F. Cueva de Can Masiet Rev. "Senderos" n. 146, 1971

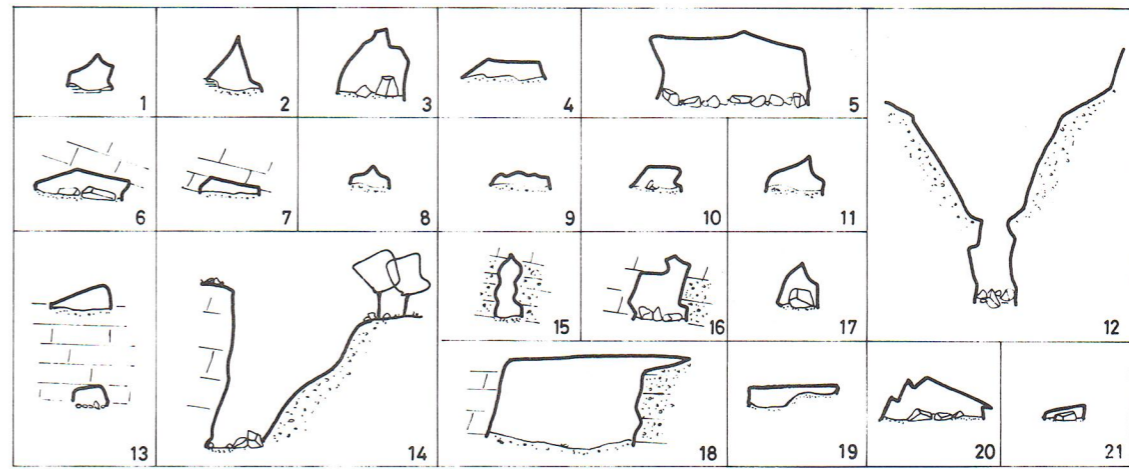

A L Ç A T L O N G I T U D I N A L

SISTEMA DE LES COVES CAN MASJET
 MONT-RAL (ALT CAMP) TOP. S.I.E. Gr. 4 ANY 1987

P L A N T A

S E C C I O N S

TRES BARRANCS DEL PIRINEU ARAGONES (Pineta)

Alex Batllori

BARRANC DE CASTIECHO

Aquest interessant barranc es troba situat a Pineta, prop del parador del mateix nom, és relativament fàcil d'accedir a llur capçalera ja que creua aquest barranc el caminet que s'enfila a Coll de Pineta. La seva localització és senzilla perquè el tram final és escaixat, ben diferent dels altres barrancs que s'escauen a Pineta.

DESCRIPCIO

Sota mateix d'un petit circ de roca es troba l'inici d'aquest barranc; un salt en forma de rampa de 12 metres; va seguit d'un altre pou de 22 metres també rampós, les parets són molt descompostes per l'acció del glaç que les quartejen; a continuació una zona semiplana fins a un nou salt de 17 metres amb una petita marmita al seu fons;

novament un tram horitzontal massa extens i ens trobem amb el pou més llarg de 29,5 m descompost en una tirada de 13,5 i una altra de 16 m; avancem per un tros sense inclinació i ens trobem amb el caminet que puja al Coll de Pineta; ens barra el pas un altre pou de 21,5 m molt espectacular amb un repeu on s'escau una marmita; un salt de 6,3 m seguit immediatament per un altre de 16 m i ens acostem a la seva fi, un últim salt de 16 m i la sortida fins a la pista on hem deixat el cotxe.

MATERIAL NECESSARI

1 Corda de 60 metres vestit de turbo o similar.

Primera exploració.- Realizada el dia 19-03-89 per J.M. Victoria, V. Monne S. Rovira i A. Batllori.

Desnivell aproximat.- 200 metres.

BARRANC DE FONTBLANCA O FONSA SANTA

Aquest barranc és conegut per les persones del lloc per aquests dos noms, tanmateix, en el mapa de l'Alpina, només ve indicat com a Fontblanca. La seva localització és molt senzilla degut a la carretera que porta al parador de Pineta, on trobem una pista amb un rètol que ens assenyala Fonsanta, davant mateix de l'entrada d'aquesta pista ja s'observa tot el descens del barranc amb llurs cascades a la vista. Per a acostar-nos a ell seguim amb cotxe per la pista abans esmentada que ens du a una esplanada àmplia on podem deixar el cotxe. Un cop aquí creuem la llera del riu per un pont fins a un caminet que es perd a l'entrar al bosc; a partir d'aquest punt hem de pujar per on veiem que podem ascendir; seguint el descens del barranc no existeix cap senda, per això recomenem de guiar-nos per la nostra bona voluntat fins que arribem al circ anterior on es troba la surgència de Fontblanca, en aquest indret nosaltres comencem el descens.

DESCRIPCIO

Com en el barranc de Castiecho, el seu inici es situa sota d'un bonic circ, un salt de 22,5 m al seu començament, a pocs metres de descens, i en un costat, es troba la surgència de fontblanca la qual nodreix d'aigua aquest barranc. La zona que segueix és caracteritzada per un seguit de ressalts de 3,3 i 5 metres ramposos que ens aconduïxen a un magnífic pou de 35 m, el primer tram se'ns presenta aeri per a convertir-se en lleugerament rampós fins a la seva fi; la seva base és una marmita no massa profunda, sense repòs trobem un altre salt de 23 m, com tots els anteriors les seves parets son ramposes. Dos pous més de 13 m i arribem a l'entrada dels dos darrers salts de 14 i 32 m, aquest últim junt amb l'anterior pou de 35 m, podem considerar-los d'agradable visió.

MATERIAL NECESSARI

2 Cordes de 40 m vestit de pneopré o turbo.

Primera exploració realitzada el 2/4/89 per: V. Monné, J.M. Victoria, X. Bibian i A. Batllori.

Desnivell: 190 m

Horari: 1,30 hores

Temperatura: Aigua: 4-C.

Ambient: 8,26 -C.

Altitud: 1488 m

BARRANC D'ESMORCAZ

Es el tercer barranc davallat per nosaltres en aquesta zona, manté les característiques dels dos anteriors malgrat que els salts no són tan espectaculars tret de l'últim que amb els seus 48 m ens deixa un bon sabor de boca al cloure el descens. Per a accedir a ell cal que agafem com a referència el barranc de Castiecho a continuació del qual ve aquest. L'ur aproximació es duu a terme per la dreta del barranc fins a sortir a la zona de grans blocs.

DESCRIPCIO

Un gran caos de gegantins blocs donen pas a un salt de 16 m, cal tenir compte en aquest tram per la descomposició de les parets i el perill constant de caigudes de pedres. Seguim un tram molt poc inclinat i també recobert de grans blocs; un altre salt de 12 m seguit quasi immediatament per un altre de 35 m el qual podem descompondre als 14 m en un ampli repeu; els salts mantenen la constant de rampes molt inclinades, que esdevenen molt comunes en els barrancs del sector. Un altre ressalt de 4 m i un pou de 20 m molt ampli per on l'aigua s'escapa per les parets; de sobte un salt entre blocs d'11 m on, si no temim cura, ens haurem de banyar en una marmita que hi ha a la seva base. Un pou de 25 m i un pou final

de 7 m, que tal com hem esmentat abans, ens causa una grata impressió, no per ser el més llarg del barranc sinó pel tobogà final que forma, expulsant l'aigua a una bona distància, una bonica visió.

MATERIAL NECESSARI

2 Cordes de 40 m, vestit de pneopré o turbo.

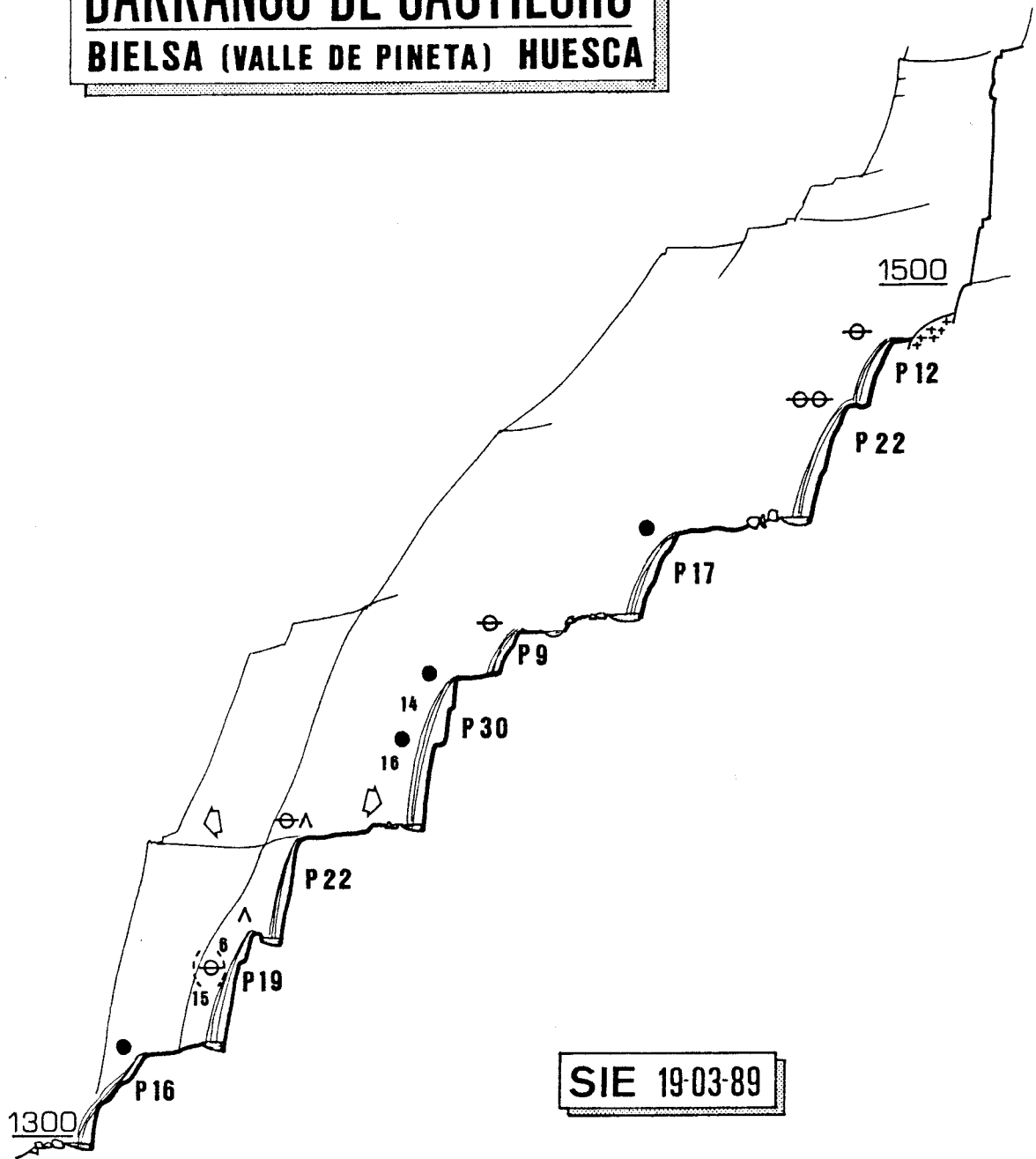
Primera exploració realitzada el 22/4/89 per V. Monné, J.M. Victoria i A. Batllori.

Desnivell.- 200 m

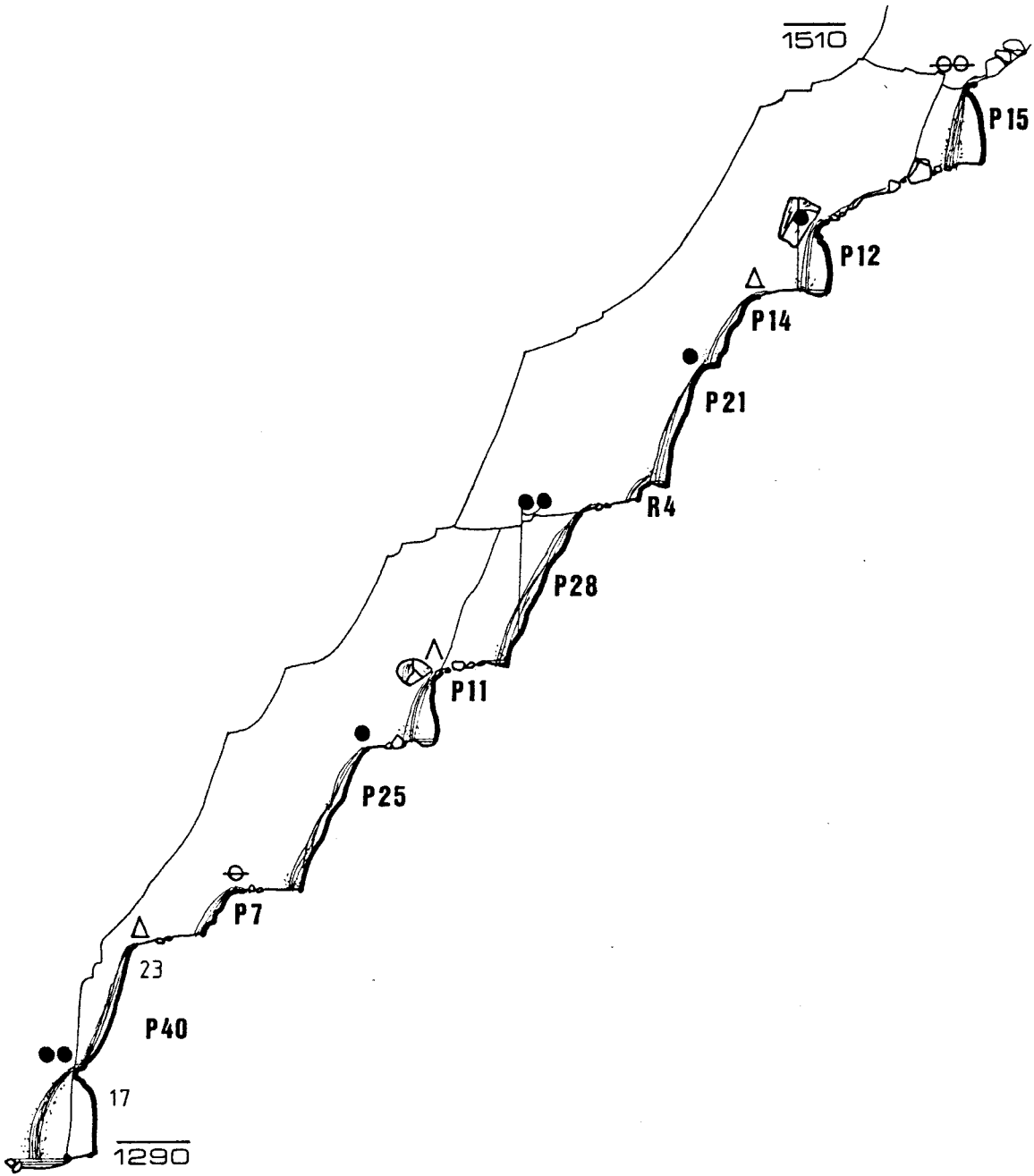
Temperatures.- de l'aigua: 4,5 °C.
de l'ambient: 7 °C.

Altitud.- 1510 m

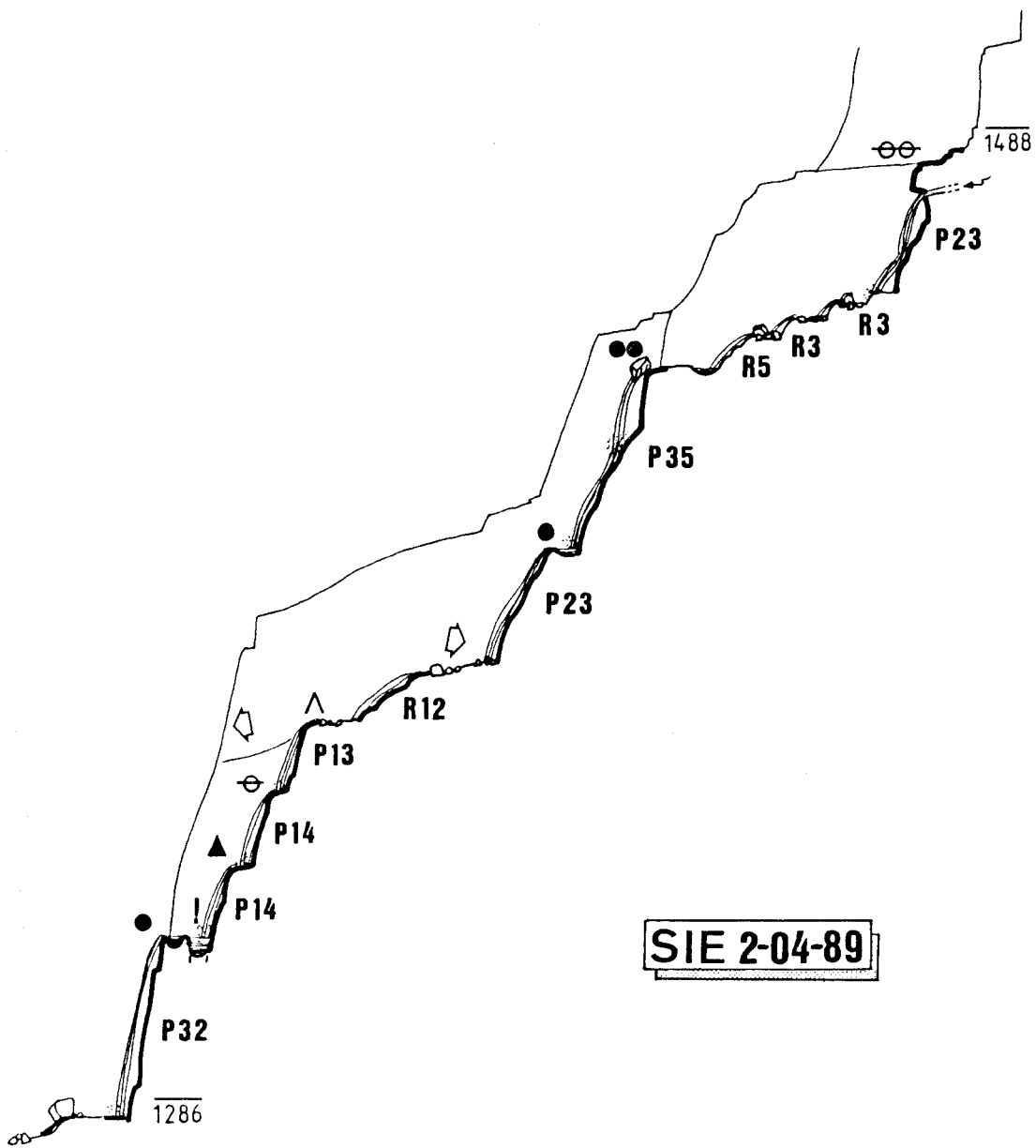
BARRANCO DE CASTIECHO
BIELSA (VALLE DE PINETA) HUESCA

Barranco de ESMORCAZ
BIELSA (VALLE DE PINETA) HUESCA

Barranco de FUEN BLANCA
BIELSA (VALLE DE PINETA) HUESCA

NOVES DADES AL MASSIS DEL BOUMORT

Francesc Rubinat

Les cavitats presentades en aquest article, van estar explorades junt amb d'altres que encara resten inèdites, durant les campanyes de prospecció que els autors vènen efectuant des de principis dels anys 80.

FORAT DEL PLA DE LLET

Situació

Aquesta cavitat s'obre a l'oest de la Roca Senyús, just al bell mig dels plans d'aquesta conca penjada a 1800 metres d'alçada, i capçalera dels torrents dels Clots dels Camps a l'oest i del Barranc del Pla de Llet a l'est, mentre que al nord trobem el cingle que s'aixeca sobre la vall de Cabó.

L'accés és pot fer per Bòixols, seguint cap l'Obaga Negra, el Coll de Carreu i seguir la pista en direcció a Hortonedà, al poc de deixar el coll de Carreu, travessem un petit torrent, en aquest punt remuntarem el torrent per una pista partal.lela al mateix fins trobar un gran dipòsit metàl.lic d'aigua. A partir d'aquest punt, el camí segueix amb molt pendent fins arribar a un tancat de filferro espinós, la cavitat la trobarem dins d'aquest tancat, en el

punt on es comença a formar el torrent que circula per la vall.

Municipi Coll de Nargó

Coordenades Long. 1º 10' 30"

Latitud 42º 12' 58"

Altura s.n.m. 1810 m.

Descripció

La cavitat recull les aigües de la zona, actuant d'engolidor, al igual que altres petits conductes que hi ha pels voltants. Per en mig dels blocs que formen la boca, podem devallar mitjançant un pas estret un parell de metres, des d'ací una diàclasi de direcció E-W ens situa al fons de la cavitat.

B-1

Situació

Per accedir a aquesta cavitat, seguirem la mateixa pista que hem citat abans, des del punt on l'havíem deixat seguirem fins arribar a una cruïlla, seguint per la dreta ens desviarem al trobar el

segon trencall també a la dreta, el qual forma un angle molt tancat amb la pista principal, aquest nou camí el seguirem fins arribar a un collet, el qual acaba sobre el penya segat de la vall de Cabó. Des d'aquest punt, seguirem pel cingle en direcció est i uns metres després de passar la tanca de filferro trobarem la cavitat.

Municipi: Abella de la Conca.

Coordenades: Long. 1º 09' 05"

Lat. 42º 13' 26"

Altura s.n.m.: 1945 m

Descripció

La cavitat està estructurada sobre una diàclasi de direcció E-W, el pou d'entrada de 5 metres incideix en un conducte que per l'est i mitjançant una petita finestra s'accedeix al bellmig del penya segat.

B-3

Situació

Seguint la tanca de filferro en direcció sud, al cap d'uns pocs centenars de metres veurem a l'est la boca d'aquesta cavitat de 8,5 metres, la qual té 5 metres de fondària.

Municipi: Abella de la Conca

Coordenades: Long. 1º 08' 51"

Lat. 42º 13' 17"

Altura s.n.m. 1875 m

B-2

Situació

Aquesta cavitat es troba a uns 60 metres a l'est de l'anterior i dins el bosc.

Municipi: Abella de la Conca.

Coordenades: Long. 1º 08' 59"

Lat. 42º 13' 17"

Altura s.n.m. 1880 m

Descripció

El pou d'entrada està dividit per un pont de pedra, a la base del pou un conducte lateral ens situa a la màxima fondària -12 m.

ESQUERDA DEL CLOT DE FA

Situació

Per la pista que d'Hortoneda puja cap a la Loma d'Orient i un cop passat la cruïlla de Cabó-Bahent, seguirem per aquesta última, al arribar al primer coll sota el puig de Matella, seguirem pel camí ramader que puja a la dreta fins arribar al puig, des d'ací anirem seguint la cinglera en direcció NE fins que trobem les primeres esquerdes, al baixar fins el següent coll podrem accedir a l'esquerda del Clot de Fa.

Un altre accés pot ser per Nòves de Segre, La Guardia d'Ares i d'ací per una pista fins al Clot de Fa, al baixar el coll trobarem les esquerdes.

Municipi: Cabó

Coordenades: Long. 1º 09' 46"

Lat. 42º 15' 45"

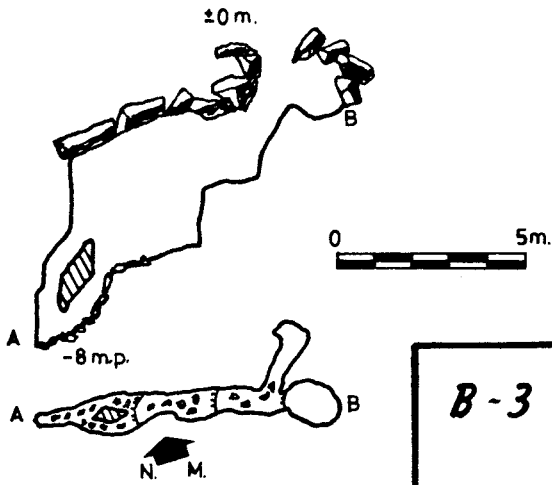
Altura s.n.m. 1730 m.

Descripció

Aquestes esclatxes s'han format a partir d'un desplaçament del material vers la vall de Cabó, quedant un seguit d'esclatxes de diverses dimensions entre l'eix principal de l'esquerda i el penya segat.

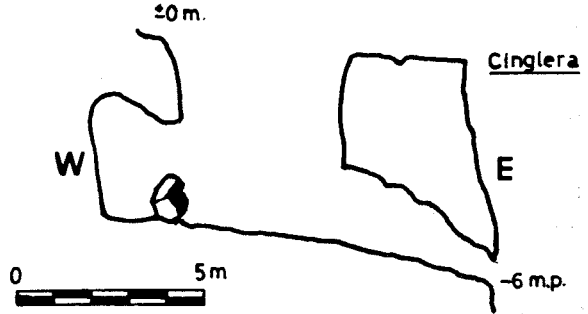
Forat del Pla de Llet

Coll de Nargó - ALT URGELL
 Topog: F. Rubinat - J. Ametller
 1990.

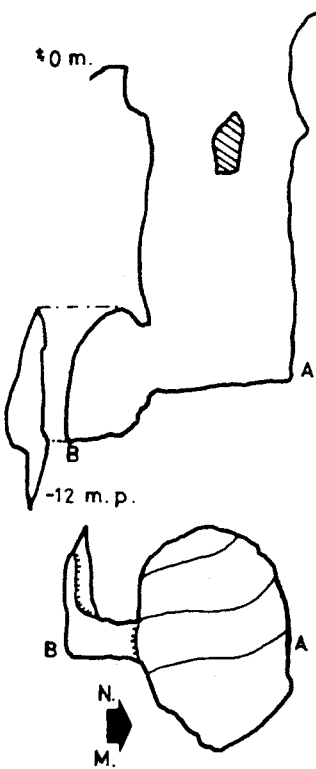

B-1

Abella de la Conca - PALLARS JUSSÀ
 Topog: F. Rubinat - J. Ametller
 1990.

B-2

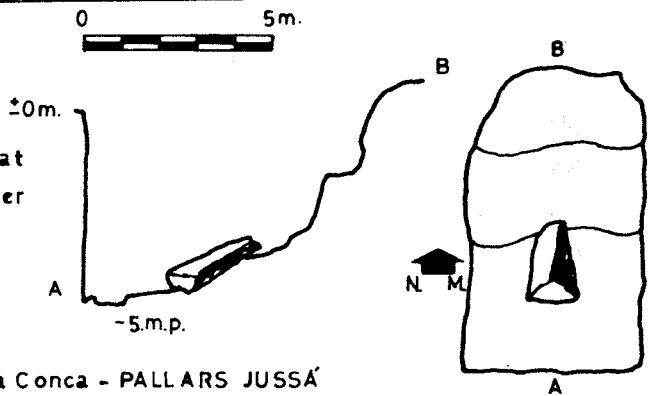

Topog: F. Rubinat - J. Ametller
 Abella de la Conca - PALLARS JUSSÀ
 1990.

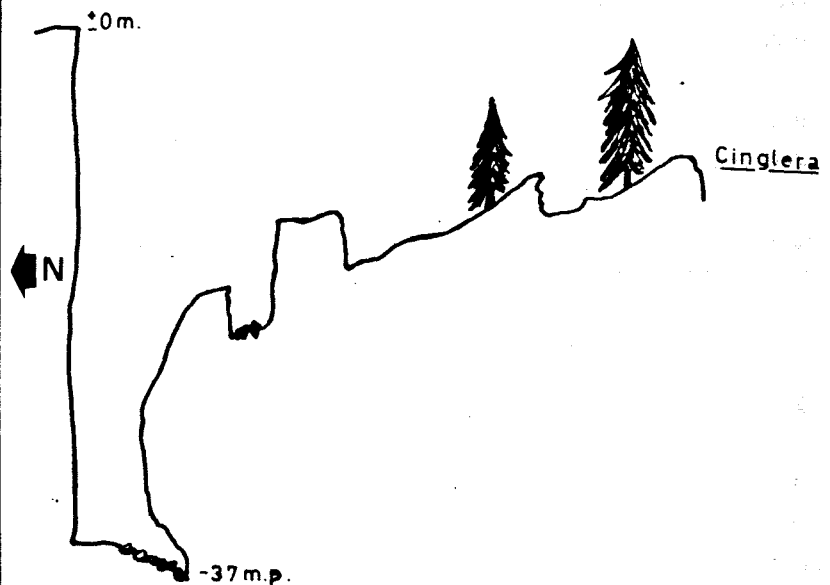
B-3

Topog: F. Rubinat
 J. Ametller
 1990.

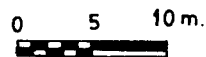

Abella de la Conca - PALLARS JUSSÀ

Esquerda del Clot de Fà

Topogr: F. Rubinat - J. Ametller
 Cabó - ALT URGELL
 1990.

NOTICIARI COLLECTIU OLAS

El passat mes d'Agost d'enguany, els membres del Col·lectiu OLAS van dur a terme el projecte d'exploració anomenat OLAS-90.

La campanya centrada en el sector del mateix nom al Parc d'Ordesa i Mont Perdut, va concentrar el seu esforç en l'exploració que els francesos de Speleo Club du Comminges van abandonar oficialment al sumider de Tantanave després de dos anys 1979 i 1981.

Es va reequipar el tram conegut i s'explora i topografia fins a la cota -200 m on trobem una extensa xarxa de tubs freàtics, meandres i esquerdes que bategem amb el merescut nom de "Laberinto Siniestro".

Posteriorment es topografia i explora una nova xarxa activa que sobrepassa la cota -200 m i que continua al igual que altres vuit incògnites més.

Amb uns 1400 m topografiats i altres 1000 explorats, i valorant les característiques de la cavitat, fàcilment es sobrepassaran els 3000 o 4000 m, amb la possibilitat anexa de lligar aquesta xarxa amb l'extensa xarxa de Punta de les Oles pel mig

dels tubs freàtics que amb molta inclinació i forta corrent d'aire procedeixen de les Oles. (3.009 m d'altitud).

També s'inicia el catàleg de cavitats de la plataforma, topografiant-se onze i situant més de vint.

Cal remarcar l'exploració i topografia del barranc d'Arrablo amb un desnivell d'uns 200 m i més de 15 rappels. Així com la prospecció realitzada al sector del Soum de Ramond i Morrón d'Arrablo, on es van localitzar un grup de cavitats pendents de properes exploracions.

INDEX

Editorial	1
Las Baticambras. Molinos-Terol 1340 m de Pintures rupestres	2-6
La fotografia subterrània. Nikon 35AW/AF	7-10
Revisió d'unes cavitats del Fondo de Vallbona	11-16
L'Avenc Gran dels Plans de la Corba.....	17-19
Visita i Topografia de la Torca del Picon II	20-23
Les Pareds del Morral del Llop	24-28
Travesses espeleològiques. B-15 B-1. Cueto Coventosa Sistema Alba. Tonio-Canyuela.....	29-31
Visita i Topografia de la sima Iñeritkeko Leizea	32-35
Cova d'alba (Garrotxa).....	36-37
El sistema en guixos de les coves Can Masiet	38-44
Tres Barrancs del Pirineu aragonés (Pineta).....	45-50
Noves dades al Massís del Boumort	51-53
Noticiari espeleològic	54
Index	55